

MAGYAR LAPOK

Magyar Könyvtárának
Budapest VIII.

XI. évfolyam, 263 (3127) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Nyugalom van a magyar csapatok doni arcvonalán

Ismét hidegebbre fordult az idő a Don mentén. Az ellenségeskedések a téli állásharc jellegét öltötték magukra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: 30-ik számú hadijelentés. A honvédezőerők főnöke közli:

A doni arcvonal magyar szakaszán a múlt héten is a szokott kölcsönös ültetvényességtől és felderítő vállalkozástól eltekintve, nyugalom volt. Az ellenség megerősített századerőkkel végrehajtott két felderítő előretörését már előőrseink visszaverték. Tüzérségünk 4 ellenséges löszraktárt felrobbantott.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédezőerők főnökének ma kiadott 30-ik számú hadijelentéséről katonai körök az alábbiakat közölték a Magyar Távirati Irodával: A pénteki német hadijelentés közölte, hogy a doni arcvonalon a szövetséges csapatok kemény harcban állanak nagy ellenséges páncélos és gyalogos áradó kötelékekkel. Ez az orosz támadás természetesen nem érte meglepetésszerűen a szövetségeseket. Az elhárításra már régen felkészültek. Ezért a szovjet hadvezetés kezdeményezése nem járt sikerrel és a támadásokat a szövetségesek máris visszaverték. A Doni arcvonal magyar szakaszán, mint ahogyan a magyar hadijelentés is közli, az elmúlt héten is általában nyugalom volt. Az átmeneti enyhülés után ismét hidegebbre fordult az idő és az eddig élénkebb járőrtevékenységet is korlátozta. Tüzérségi és aknavető tevékenységre csak helyenként került sor. Az ellenségeskedés egyre inkább magára ölti a téli állásharc jellegét. A legutóbbi napokban erős havazás volt, a folyóvizek és a tavak nagyrésze befagyott. A Don folyón képződő jégkérget az ellenség arcvonalunk egyik védelmi szakasza előtt arra akarta felhasználni, hogy a jégrefektetett deszkapályák segítségével bűri építsen felderítői számára. Ezt a szándékot azonban tüzérségünk a készülő bűri haladéktalan szétlövésével természetesen megelűsítette. A megindult havazás a honvéd hadsereget az óvóhelyek és közlekedési vonalak karbantartása szempontjából teljesen felkészülten találta. Az ellátó szolgálat a helyenként nagy tömegben lehullott hó ellenére is zavartalan. — Veszteségeink elenyészőek.

Berlin. (Bud. Tud.): A német fővárosban megerősítik, hogy a tuniszi harcban a várakozásnak megfelelően megtörtént az első összejövetel. E közlemény szerint az amerikai követelések mindkét délen levő felvonulási helyen még mindig bizonytalanul közelednek Tunisz területéhez, a brit erők a tuniszi határ parti szakaszán kísérelték meg az átlépést, akkor találkoztak a tengelycsapatokkal. Taberla közelében Berlinben megállapítják, hogy

bár az első összejövetelek kisebb erőkkel történtek, ezzel megkezdődött a Tuniszért folyó harc.

Feltételezik, hogy rövidesen a délebbre levő szövetséges felvonuló úton is összejövetelek a tengely erői az angol-szászokkal. A tuniszi katonai helyzettel kapcsolatban bővebb felvilágosítást egyelőre nem adnak. Általában az a vélemény, hogy az angolszász és a tengelycsapatok óvatosan hajtják végre had-

mozdulataikat, hogy előbb kikapogassák az ellenség állásait és harcierőjét.

Zürich. (Bud. Tud.): Londoni hivatalos helyen megerősítik, hogy a brit első hadsereg Tuniszban összejövetelt a tengelyhatalmak csapataival. Azokkal a korábbi angolszász hírekkel kapcsolatban, melyek arról szóltak, hogy Tuniszban a franciák a tengelycsapatokkal szemben ellenállást tanúsítottak, a Times beismerte, hogy a tuniszi francia csapatok nagyrésze nem állhatott ellen a német-olasz erőknek, mert akkor nyilván nem lett volna módjukban a tengelycsapatoknak megvetni a lábukat Tuniszban. A tuniszi francia helyőrségek ugyanis igen erősek és jól felfegyverezettek.

Magyarország az elsők között van az új európai rendben

Megkezdődött a külügyi költségvetés vitája

Budapestről jelenti: Szombaton a külügyi tárcával folytatták a jövő évi állami költségvetés tárgyalását.

Vitéz Csicsery-Rónay István előadó történelmi visszapillantásban hangoztatta, hogy a magyarság történelem-alakító nép és felelősségvállalásának tudatával sohasem mondott le arról a jogáról, hogy a Kárpátok medencéjében maga teremtsen rendet. Magyarország mint jelentős középhatalom, az elsők között van az új európai rendben. A világháborúval kapcsolatban rámutatott arra, hogy mi a háború lényege. Az, hogy Anglija megszervezte Európa ellen az Európától távol levő valamennyi hatalmat. A háború kitérésére csak akkor került sor, amikor világossá vált, hogy a versaillesi és a trianoni rendszer nem tartható tovább. Magyarország külpolitikai irányát földrajzi helyzete határozza meg. A magyar külpolitika egészen kivételes éleslátását mutatja, hogy már a lengyel háború kitérésékor világosan felismerte, hogy a végső kérdés a Szovjet Unióval való leszámolás lesz.

Közvetlenül háboruban csak a Szovjettel vagyunk, a többi szövetséges állam azért tart ellenségnek, mert élünk és nem voltunk hajlandók érdekekben sárba-

postatnunk magunkat.

A külügyi kormányzat első és legfontosabb kötelessége, minden erővel szolgálni a háborús célokat. Az a célunk, hogy minél előkelőbb helyet foglaljunk majd el a kialakuló új Európában.

Az előadó után Rajniss Ferenc, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség vezérszónoka beszélt. Politikai államtitkár kinevezését kérte a külügyminiszter mellé. Rámutatott arra, hogy Magyarország sem járult hozzá ennek a világháborúnak felidézéséhez. Elismeri, külpolitikánk jószándékát, de sok részletkérdésben nem ért egyet a külpolitikai vezetéssel, ezért a költségvetést nem fogadja el.

Vitéz Marton Béla a MFP első vezérszónoka azt fejtegette, hogy valamennyi európai nemzet között talán Magyarország a legkomplikáltabb a külpolitikai helyzete. Földrajzi fekvésénél fogva. Megbélyegezte azokat, akik felelőtlen külpolitizálással akarják az egységet megromítani. Magyarország már akkor a kommunizmus elleni küzdelemre szánta el magát, amikor Horthy Miklós darutollasai megindultak 1940. november 20-án. A költségvetést elfogadja.

Új rendelet a mindennapi kenyérről

Irta: Dr. Paál Arpád

Megjelent a közellátásügyi minisztérium új rendelete, mely most, a téli idők beállta előtt, az ország kenyérének új elosztásáról intézkedik. A gabonatermésről szóló korábbi rendelkezés az egyéni fogyasztás adagjait megszabta ugyan, de ezt a cséplés előtt tette, s így nagyobb terméseredményeket vett alapul, mint amilyenek a cséplés után tényleges eredményként mutatkoztak. Az okosság és előrelátás kívánja meg, hogy most népélelményünket a tényleges kisebb terméseredményhez való alkalmazkodás egyúttal annak a biztonságát is meg hozza, hogy a mindennapi kenyér csakugyan mindennapi tudjon lenni mindenkire nézve.

Az új rendelkezés a nehéz munkások fogyasztási adagját egynyolcadrésnyivel, a többiekét egyötödörösnyivel szállítja alább a korábbi megállapításához képest. Ami így az egynyolcadnyi, illetve egyötödnyi megtakarításokból előáll, azzal több lesz a fronton levők ellátásának a bizonyossága és folytonossága, de egyúttal bizonyosabb lesz az idehaza levő kenyértelenek gondjának is az elosztása. Amennyivel kevesebb válik a kenyér fejadagja, annyival több lesz országos összegezésben az erőtarték, mely az ország önellátását biztosítani tudja. Az a négydekányi különbség, amivel kevesebb lesz fejenként a kenyér adag, az ország 14 milliónyi lakosa után számítva, napi 56 millió dekát jelent, vagyis 56 ezer mázsát, ami havonként egymillió 680 ezer mázsa kenyérmennyiség. Ennek a megtakarítása az új termésig való 3 hónap alatt okvetlenül biztosítani tudja, hogy ami hiány volt az idejében, azt a nyolc hónap alatti 12 millió mázsányi megtakarításból okvetlenül pótolni tudjuk.

Tehát egész világosan látható, hogy ami kevesebbet most kormányunk a kenyér fejadagjára nézve elrendelt, az tulajdonképpen nem egyéb, mint az egész ország kenyérgondjának az új termésig való megkönnyebbítését ennek a gondnak matematikai bizonyossággal való teljes kiküszöbölése. A gondnak millió részre osztásával a gond terhe is annyival lesz kevesebb. Így kell felfognunk a rendeletet, mely a kenyér fejadagját kevesebbit, s akkor megérezzük annak az erkölcsi nagy jelentőségét is. Megérezzük benne azt a figyelmeztetést, hogy nem azt kell fájlalnunk, amit magunktól elvonunk, hanem annak kell örülnünk, amivel ez elvonás útján embertársainkat segítjük. Annak a megnyugvását kell éreznünk, hogy a magunk kisrésztényi nélkülözésével

az egész ország nélkülözését tudjuk megváltani.

Felül kell kerülnie a több és a nagyobb szeretet belátásának. Most amikor karácsonyi szeretetsomagokat küldenek ki asszonyi jászvevek idehazulról a fronton küzdőknek, sok meghatározó megnyilvánulás volt a szeretetsomagok összegyűlékezésében. Egy szegény kis gyermek a maga napi kenyérkéjét foglalta tiszta papírsburkolatba, hogy kiküldje a fronton üzdő apukának. Az ilyen gyermeki lelektől tanulhatunk, hogy mi is az a szerető áldozatkészség. Ennek a szerető gyermekszívnek a 'ángoskája' oda kell, hogy világítson mindennek, ahol a magunkról való gondoskodás, önző tülzása dugdosásokkal és nyereskedésekkel akarnak a háború viharai között hasznot húzni. Ezeknek a

szeretetlenküliségeknek véget kell érniük. A szeretet lemondásával és áldozatkészségével biztosítani kell, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyere ebben a házában.

Ezt jelenti a kenyéradagok kivesztéséről szóló új rendelet. Csak az önző szívek és a maguk szűk érdekében túl nem látók olvashatják ugye ezt a rendeletet, hogy az valamit elvesz tőlük. Akik a magyar sorsban együtt tudnak érezni, akik jósággal akarnak egymás iránt viselkedni, azok nem szigorú paragrafusokat olvasnak ki a rendeletből, hanem a közös sorsviselés lélekből jövő szavát. Felhívást, biztatást, bátorítást a szeretetre, mely minél nagyobb egy nép között, annál biztosabbá teszi annak a népek a jövőjét.

65 ezer pengő kárenyhítést ítél meg a bíróság dr. Kotzó Jenőnek az Egyesült Bankkal szemben

Nagyvárad. Saját tud. Boros Jenő volt papír- és szákkereskedő 1916-ban dr. Kotzó Jenővel együtt megvette a Pannónia-épületet, olyképpen, hogy Boros volt az épület négyötöde, dr. Kotzó Jenő pedig egyötöde. Az ingatlant 1921-ben eladták az Egyesült Banknak a kávéházi, szállodai és

egyéb berendezésekkel együtt 2 millió 100 ezer leiert. Boros Jenő örököse, Boros Magda és dr. Kotzó most kárenyhítési keresetet adtak be a nagyváradai járásbírósnak, először 160 ezer pengő erejéig, majd amikor az ügyben megtartott első tárgyaláson a bíróság szakértőként kihallgatta Me-

Amery brit miniszter fia megrázó rádiófelhívást intézett Berlinből honfitársaihoz

„Kössünk ésszerű megegyezést Németországgal!” — mondotta felhívásában

Berlinből jelentik: John Amery, indiai miniszter fia, a német rádióban esütörtök este felhívást intézett az angol néphez, hogy „kössön ésszerű megegyezést Németországgal”. A rádióközvetítés előtt a birodalmi kormány megbízásából kifejezetten hangsúlyozták, hogy német részről semmi felelősséget nem vállalnak a felhívásért. A német rádiót azért bocsátották Amery rendelkezésére, hogy kizárólag saját nevében alkalma legyen az angolokhoz szólani.

Az indiai miniszter hasonlónevű fia felvetette a kérdést, hogy vajon a jelenlegi háborúra valóban szükség van-e. „Ebben a pillanatban egyedül a német hadsereg válasza eldönti a boldosvívást” — kiáltott fel Amery és azután azt fejtegette, hogy az angolok nem győzhetnek és hasonló tévedés, ha valaki Amerika győzelmében hisz. A német vereség viszont azt jelentené, hogy Anglia átadná szerepét az Egyesült Államoknak.

Amery heves kifogásokat emelt az angol kormány ellen, mert szerinte Churchill és köre semmibe sem veszi a brit érdekeket és feláldozzák az angol birodalmat, minden angolnak a legbecesebb kincsét a zsidó-amerikai pénzügytelenségnek.

Berlini vélemény Amery felhívásáról

John Amery mindössze rövidebb időre tartózkodik Németországban. Tájékozott körök nem hajlandók nyilatkozni, hogy milyen úton került Berlinbe. Néhányan már rádióbeszédének megtar-

tása előtt is tudtak Amery Berlinben tartózkodásáról, sőt olyan hírek is elterjedtek, hogy Amery angol hivatalos hely megbízásából tartózkodik Németországban. Amery rádióbeszéde most minden kétséget eloszlatott ebben a vonatkozásban és rámutatott azokra az okokra, amelyek az angol miniszterfiát lépésben vezették.

Berlini politikai körök Amery beszé-

dében újabb bizonyítékát látják, hogy igen sok angol érez bizalmatlanságot Churchill politikája iránt, különösen Amery ama fejtegetéseinek tulajdonítanak Berlinben jelentőséget, amelyben éles szavakkal mutatott rá, hogy Churchill politikáját Washington érdekei irányítják és hogy az a szövetség, amelyet a szovjettel kötött, a természet és a józan ész ellen van. (NST.)

Nagykároly is megünnepelte a piarista rend háromezázéves működésének évfordulóját

Nagyvárad. Saját tud. Az egész országban mindenütt, ahol piaristák működnek, nagy ünnepélyességgel ülték meg a rend háromezázéves magyar múltját. A visszatért részekben Kolozsváron, Nagykárolyban és Máramaroszigeten működnek piaristák. A kolozsvári ünnepségekről már részletesebben beszámoltunk. Nagykárolyban, ahol a piaristáknak rendházuk és főgimnáziumok

van, háromnapos előkészítő ájtatosság kezdődött esütörtökön. Az előkészítő ájtatosságokon Pakocs Károly, püspöki helynök, Márton József mezőfényi plébános mondtak szentmisét. Szombaton dr. Scheffler János püspök mondott főpapi szentmisét. Az ünnepségek befejezése vasárnap lesz, amikor szintén dr. Scheffler János püspök mond ünnepi szentmisét.

Szorgos előkészület folyik a karácsonyi jótékony vásár rendezésénél

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már beszámolt arról, hogy a Szent Monika Közösség a Lorántffy Zsuzsanna Egyesülettel karöltve az idén is megrendezi

nagy karácsonyi jótékony vásárát, amelynek tiszta jövedelmét a szegények felségélyezésére kívánja fordítani. A tavalyi jótékony vásár még élénk emlé-

Arulás! Bűnhődés: Cseka! Halál! Izgas mas magyar filmuidonság!

Negyediziglen

Főszerepben: Eszényi Olga, Hosszu Zoltán, Sulyok Mária, Nagy István
Előadások kezdete: 3, 5, 7-15 órákor az Apolló Filmszínházban

Belvárosi

Kellemesen fütve

A szezon leghatásosabb filmje!

Férfi hűség

Főszerepben: Páger, Buia Elma, Tolnay Klári.
Jegyelővét 11-től 1-ig. Kedvezményes jegyek 25-től érvényesek.

Turay Ida legragyogóbb vigjátéki alakítása

Férjet keresek

a CASINOBAN

gyery Ferenc mérnököt, aki az épület értékét 850 ezer pengőben állapította meg, eredeti kárenyhítési kérelmük összegét felemelték 400 ezer pengőre. Az érdekes kereset ügyében szombaton délben hirdetett határozatot dr. Hegedüs Frigyes kir. járásbíró. Eszerint a bíróság helytadott a keresetnek és megítélt Boros Magdának 55 ezer 905 pengő tőkét és 6 ezer pengő perkoltséget, dr. Kotzó Jenőnek 65 ezer 219 pengő tőkét és 4620 pengő perkoltséget.

kezetében van a közönségnek. A kiállított tárgyak sokfélesége, az ötletesség, amellyel az egész kiállítást megrendezték, a büffe valósággal a társaság központjává tették annakidején néhány napra a jótékony vásárt. A két tevékeny négyesület most nemcsak meg akarja ismétetni a tavalyi felvonulást hanem felül is akarja múlni azt. A jelek szerint ez sikerülni is fog. Lelkes hölgygárda szorgoskodik a rendezés munkáján. Rövidesen abban a helyzetben leszünk, hogy részletesen beszámolhatunk a jótékony vásárról.

Fővárosi iparosvezetők beszélnek a vasárnap délutáni honvédesten

Nagyvárad. Saját tud. Az általános társadalmi megmozdulások során a helybeli iparostársadalom is megrendezi ünnepi délutánját a Református Kulturpalotában. Az ünnepély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mert résztvesznek rajta fővárosi iparosvezetők is. Megjelenik az ünnepélyen Mádl János, a Keresztény Iparosok Szövetségének elnöke, Gosztonyi Jenő, az Iparos Hírlap szerkesztője is. Az ünnepély színes, hangulatos műsora vasárnap délután 5 órákor kezdődik.

Példaadó győzelemmel végződött a kabaláspataki leventék olajcsatája

Nagyvárad. Saját tud. Fénya Jenő kabaláspataki tanító példamutatóan szép eredményt ért el a leventék olajcsatamezőgazdasági célokra felhasználatlanok maradtak volna a termelt napraforgóért 300 pengőt kapott a beváltásnál, ami egészében tiszta jövedelem maradt, mert a vetőmagot is a leventék szülei adták össze díjtalanul. Fénya Jenő ezt a háromszáz pengőt a vármegyei határségi szolgálat rendelkezésére bocsátotta azzal, hogy azt a hadbavonultak nélkülöző családjainak segélyezésére fordítsák.

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-80 kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Döntő összecsapás kezdődött Tuniszban és Libiában Észak-afrikai birtokáért

23 hajót süllyesztettek el a német tengeralattjárók 120 ezer tonna ürtartalommal!

Bazel. (Bud. Tud.) Londonban arra számítanak, hogy a hét végén kerül sor az első nagyobb összecsapásra Tuniszban és Libiában. Londoni vélemény szerint ezek a harcok döntő jelentőségűek lesznek Észak-Afrika sorsának szempontjából.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Német tengeralattjárók az Atlanti-óceán északi részében megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt és 15 hajót 78.000 tonnával elsüllyesztettek. Megsemmisítettek továbbá két rombolót és két korvettet. Négy hajót megrongáltak. Német tengeralattjárók Észak- és Közép-Amerika partjai előtt, valamint

Fokvárostól keletre még 8 hajót süllyesztettek el 42.000 tonnával, továbbá egy hajót megtorpedóztak. Az ellenség ezzel 23 hajót vesztett 120 ezer tonnával. Különösen kitűntette magát a Schneider sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt álló tengeralattjáró.

Róma. (MTI.) A Mondar hírügynökség tengeri jelentése szerint Eisenhower tábornok első intézkedése az volt, hogy az észak-afrikai zsidóknak Palesztinába adott beutazási engedélyt. Beutazási engedélyt kapott a Franciaországból és más európai országokból Észak-Afrikába menekült sokezer zsidó is.

Bengházit is kiürítették a tengely-csapatok

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A pénteki hadijelentés kiegészítésül közlik: Német és olasz csapatok tervszerűen folytatják Tunisz megszállását. Német és olasz harci gépek szetverték az angol-amerikai csapatgyülekezéseket az algériai-tunizsi határon és tüzfegyverekkel megtámadták az ellenség állásait.

Német és olasz csapatok kiürítették Bangházit, miután a német és olasz páncélos hadsereg a legnagyobb rendben elvonult. A városban minden katonai berendezést elpusztítottunk.

A keleti arcvonalon a bolsevisták heves támadásokat intéztek a doni arcvonalszakaszon lévő állásaink ellen.

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Curtin ausztráliai miniszterelnök, a stratégiai kérdések megvitatása során kijelentette, hogy az ausztráliai szárazföld földrajzi fekvésénél fogva, a földréz védelméhez egész sor szigeten folyó hadműveletre van szükség, ami komoly

szállítási problémákat vet fel. Ez a szükségzerű helyzet hátrányosan befolyásolja a csapatok mozgékonyágát és a hadiselekmények folyamán is hátráltatja helyzetünket. Amellett foglalt állást, hogy a Csendes óceán délnyugati részén folyó katonai műveletek irányítására egységes parancsnokságot létesítsenek.

Stockholm. (MTI.) A NTL. jelenti: Washingtoni jelentés szerint Harriman, az észak-afrikai börteti és kölcsönrendszer irányítója, kijelentette, hogy az Egyesült Államok fenntartás nélkül elfogadta Sztálinnak Nagybritannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió háború utáni együttműködéséről szóló javaslatát. Harriman kiemelte Rooseveltnek azt a kijelentését, hogy a Szovjetnek szánt észak-amerikai hadiszállítmányok minden más szállítmányt megelőznek.

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint a Fidzsi szigetek kormányzója közölte, hogy észak-amerikai csapatok érkeztek a szigetekre.

Laval radiószózatot intézett az anyaországhoz és a gyarmatokhoz

Vichy. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Laval rádióbeszédet intézett a francia anyaország és a gyarmatok lakosságához. Kifejtette, hogy az angolok a történelem folyamán mindig kimutatták önzésüket. Elrabolták Franciaországtól Indiát, Kanadát és más tengerentúli birtokokat. Most a világ másik végén Japán vette el az angolszászok gyarmatait, ezért keresnek kárpótlást a francia gyarmatokon. Felhívta a franciákat, hogy ne hagyják magukat félrevertetni az ellenség rádiópropagandájától, amelyben mindig az emigránsok szólnak meg. Sohasem akarta ezt a háborút, ellenkezően a Németországgal való megértés mellett volt és Olaszországgal is szerződést akart kötni. Ugyanígy mindig a békepolitika híve volt az Egyesült Államok irányában is. Németország veresége szabaddá tenné a kommunizmus útját egész Európában.

Vichy. (MTI.) A NTL. jelenti: A fran-

cia tájékoztatóügyi minisztérium közli Darlan tengernagy legújabb rádiónyilatkozatát, amely szerint átvezi az afrikai francia érdekekért a felelősséget. Ezt mint Franciaország afrikai főbiztosa teszi.

Istanbul. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Az ankarai rádó jelentése szerint Szaradzoglu miniszterelnök nyilatkozatában foglalkozott az észak-afrikai helzettel és azzal a veszéllyel, amely Törökországot a Földközi tenger felől fenyegeti. Minden nehézséggel szemben, amely jelentkezhet, — mondotta a miniszterelnök. — Törökország felkészülten áll.

Berlin. (MTI.) Az Interfin jelenti: A szovjet és Kaukázustól délre műszaki csapatokat és munkás zászlóaljakat vont össze. Új állások kiépítésén dolgoznak. A szovjet nyilvánvalóan új védelmi vonalat szándékszik kiépíteni Tiflisztől északra.

SOK AZ 'GAZSÁG' ABBAN,

hogy a szóval kifejezett eredeti gondolatot az emberek már régen elfelejtették, de a közhasználatban a szó maga még mindig a régi, ma már téves fogalmat tükrözi. Így még ma is gyakorta halljuk a pótanyag kifejezést, holott az újonnan előállított és megkedvelt árucikk már önálló ipari termék. Nyen termék például a Franck cikóriakávé, mely a napoleoni idők kontinentális zárjának köszönheti elterjedtségét. Még a legválasztékosabb főző konyhákban is nagy becsületet szerzett nevének mint bármilyen kávéital zamatos és nemes ízesítőszere. Ezenfelül mint önálló élelmi cikk — tejjel keverve — megannyi millió házi asszony szeretetét érdemelte ki.

Zsidókról gondoskodtak első intézkedéseikben az amerikaiak

Róma. (MTI.) A Mondar hírügynökség tengeri jelentése szerint Eisenhower tábornok első intézkedése az volt, hogy észak-afrikai zsidóknak Palesztinába adott beutazási engedélyt. Beutazási engedélyt kapott a Franciaországból és más európai országokból Észak-Afrikába menekült

sokezer zsidó is.

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen közlik: Elkülönítési kísérletnek tartják az angol-amerikai propaganda által terjesztett különböző híreket Spanyolország magatartására vonatkozólag.

Szigoru Intézkedéssel akarja biztosítani a polgármester a tűzifaellátást

Az érkezett fiamennyiségből a kereskedő 20 százalékot tárolni, 30 százalékot a kiskereskedőknek kiszolgáltató tartozik, 50 százalékból legfeljebb 4 ürmétert adhat el egy tételben a nagykereskedő

Nagyvárad város polgármestere pénteken az alábbi hirdetményt adta ki:

A város tűzifaellátása biztosítása érdekében a következőket rendelem el:

Minden tűzifakereskedő köteles a részére beérkezett vagon-tételes tűzifát szétosztása előtt a Közélelmezési Hivatalnál bejelenteni. A kereskedő a beérkezett tűzifából köteles a munkáltság ellátásának biztosítására további intézkedéséig saját telepén 20 százalékot tárolni a legszigorubb téli hónapokra. Ezen mennyiség felett a rendelkezési jogot magának fentartom. Fenti mennyiségen kívül köteles a kereskedő a beérkezett tűzifamennyiség 30 százalékát a Közélelmezési Hivatal által kijelölt külterki kiskereskedők részére — úgynevezett kályhafára vágva — kiszolgáltatni, illetve a saját telepén is erre a célra fordítani. A fennmaradó 50 százalék fából a kereskedő egy-egy tételben legfeljebb 4 ürm³-t szolgáltathat ki, azonban ezen 4 ürm³ ki-

szolgáltatása alkalmával köteles a vevő nevét, lakhelyét feljegyezni és azt kimutatás formájában a Közélelmezési Hivatalhoz minden héten beszolgáltatni. Eltérő esethen a Közélelmezési Hivaltól engedély kérendő.

A 30 százalékos készletet a vagon-tételben vásárló kereskedő a Közélelmezési Hivatal engedélyével, úgynevezett kályhafának felvágva kiszolgáltathatja azzal, hogy egy-egy vásárlónak egy mázsánál többet nem adhat ki.

Köteles továbbá a kereskedő a folyó évben telepére beérkezett tűzifamennyiségről a Minisztérium által jóváhagyott kötések mennyiségéről, a telep készletéről kimutatást készíteni, hogy a telep készletéből mennyi a 20 százalékos úgynevezett munkás fa és a beérkezett tűzifából melyik intézetnek, intézménynek, egyesülésnek, vagy üzemnek mennyit köteles szállítani, illetőleg előzetes megállapodás alapján mennyit adott el.

A vagon-tételben szállító kereskedők a beérkezett tűzifának azon kiskereskedőknek adhatnak el tűzifát, kiket a Közélelmezési Hivatal kijelöl. Azon tűzifakereskedők ellen, kik a jelen hirdetményben foglaltakat nem tartják be, a legszigorubb megtorló intézkedéseket alkalmazom, többek között tűzifakereskedői kijelölését is megvonom.

Nagyvárad, 1942. november hó 20.
Dr. Soós István s. k., polgármester.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Kállay miniszterelnök feltűnő beszédet mondott a nemzetiségekről a németekről, a sajtóról és a horvátországi magyarok sorsáról

120 ezer balkáni magyar ügyében kell megoldást találni

Budapestről jelentik: Az elnöki tárcsa költségvetési vitája során Kállay Miklós miniszterelnök feltűnő beszédet mondott, amelynek főbb részeit az alábbiakban közöljük:

— Csak röviden óhajtok reflektálni az elhangzott felszólalásokra — mondotta. — Megállapíthatom, hogy a vita három kérdés körül mozgott, amelyeknek elseje és legtöbbit érintette volt a magyarországi nemzetiségek kérdése és ezzel kapcsolatban a magyar kisebbségek problémája. A második a sajtó kérdése, az utolsó pedig a propagandaügyi miniszter úr működése, illetve hatásköre. A propagandaügyi miniszter úr módot fog találni arra, hogy a hozzáintézett kérdésekre választ adjon. Szólt ezután a miniszterelnök arról, hogy a vita súlypontja a nemzetiségi kérdés volt. Különös melegséggel hallgattam az erdélyi képviselők igazán mélyen szántó fejtegetéseit. A magyarországon élő nemzetiségek kérdését mindig egyetemes magyar kérdésnek tekintettem. Első felszólalásomban leszögeztem, hogy a legtisztább szívvel és szándékkal akarok megindulni nemzetiségeink felé. Ez a megnyilatkozás azonban az ország határain kívül egész más választ kapott. Innen akarom most kijelenteni, vegyék tudomásul odaát és idebenn, hogy ebben a tekintetben semmit sem lehet rám oktrojálni. Hajlandók vagyunk messzire elmenni nemzetiségeinkkel kapcsolatban. Nem akarom belekényszeríteni őket a magyar állam életébe, hanem okossággal és jó szívvvel vonzani akarom őket a magyar élet teljességébe.

— Külön kell szólni a hazai németiség kérdéséről. A hazai németiséget nem sorolom a nemzetiségek közé. A hazai németiséget mindig úgy tekintetem, mint legkülönb, és leghasznosabb munkatársunkat abban a törekvésünkben, hogy ezt az országot európaivá építsük ki. Ebben a tekintet-

ben lehetnek időnként hullámok, nézeteltérések, de én töretlenül hiszek abban, amit mondtam. A magyarság mindig számíthat a hazai németiségre. Nagyon sajnálom, hogy valaki azt a kifejezést használta, hogy a németiség batyuvál jött be az országba. Bár nincs abban szégyenre való. Én viszszalapozok a magyar történelem lapjaiban és szívesen üdvözlöm azokat, akik így jöttek be, mert ezek azért jöttek be, hogy hiányt töltsenek be.

Ezután a sajtóról beszélt a miniszterelnök, majd visszatérve a propagandára, a külföldön élő kisebbségeinkről is beszélnem kell. Legfontosabb a balkáni mozgolódásoktól fenyegetett horvátországi magyarság kérdése. 100—120.000 magyar él ott kint. A horvát kormány támogatásával minden tekintetben segítem őket. Én szeretném hazahozni minden külföldön élő magyar testvérünket. Nem kell mondanom, képviselőtársaim, tudják, hogy ma milyen nehézségei lennének ennek. Amint ezt a háborút sikeresen befejeztük, ezekben a konkrét kérdésekben is megoldást fogunk találni.

Hétfőn is jelentkezhettek a németországi munkások orvosi vizsgálatra

Mindazok, akik németországi munkára és kiközvetítésre nyilvántartásba vétettek, folyó hó 21-én, hétfőn regge 8 órakor jelentkezzenek a m. kir. Munkaközvetítő Hivatalnál a kötelező orvosi vizsgálat megejtésére, valamint az uttlevelek kiállítására céljából. Minden munkás hozza magával a következő iratokat: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Polgári személyi lap. 3. Bejelentőlap. 4. Munkakönyv és 5. 2 darab 6x9 cm fényképet.

Felhívás az összes nagyváradai katolikus női egyesületek tagjaihoz

A Római Katolikus Nőszövetség Bihari Kerületéhez csatlakozott összes váradai katolikus asszony- és leányegyesületek tagjai vasárnap, november 22-én reggel fél 9 órakor a Székesegyházban közös szentmisén és szent áldozáson vesznek részt Arpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére.

Ugyanaz nap délután pontosan fél 5 órakor lesz együttes évi közgyűlésük a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.

Ugy a szentmisén, mint a közgyűlésen kérünk pontos és teljes számban való megjelenést!

A Róm. Kat Nőszövetség Bihari Kerületének Vezetősége.

ZONGORA és HARMONIUM

vásárlás előtt keresse fel bizalommal

JURASZIK

zongora, orgona és harmonium készítő üzemét. Saspalota, I. em. „Hangya” előtti lépcsős lejárattal, Hangolást és javítást garancia mellett első rangú kiviteiben szakszerűen végzi, magas állami kitüntetésekkel országosan elismert. Telefon sz.: 25-65

Oriási stratégiai jelentősége van a Salamon-szigeteknek

Ausztrália közvetlen kapujáért folyik most a harc Japán és az USA között

Tokio, november hó.

Noha a Salamon szigetek Uj-Guineától csupán 600 kilométernyi távolságra terülnek el, mégis a világ legkevésbé ismert vidékeihez tartoznak. Addig csak alkalmi hajóforgalma volt s alig 300 fehér ember — ültetvényesek, kereskedők vagy misszionáriusok — telepedett meg rajtuk. Most a japán tengeri erők előnyomulásával kapcsolatban kerültek a világ érdeklődésének középpontjába.

A Salamon szigeteket a spanyol Alvaro de Mendana fedezte fel. Az új szigetesoport ezután hosszú ideig visszamerült a feledés homályába, míg 1767-ben a francia Bougainville ismét felfedezte őket. A 19. század végéig azonban senki sem törődött velük.

Anglia figyelme 1884 végén terelődött a Salamon szigetekre, amikor Németország a Bismarck szigetesoportot és Uj-Guineát birtokába vette. A még szabad Salamon szigeteket Németország és Anglia úgy osztokodta meg, hogy a Bismarck szigetesoporthoz közel fekvő Buka; Bougainville, Choiseul és Isabel német fennhatóság alá kerültek, a többi sziget pedig Angliának jutott. Amikor 1899-ben a Samoa szigetesoportot Németország és az Egyesült Államok egymás között felosztották, Choiseul és Isabel angol birtokba mentek át. Buka és Bougainville német kézen maradtak. 1920-ban ez a két sziget ausztráliai mandátum, a többi sziget pedig brit katonatartomány lett.

Osszterületük valamivel nagyobb Svájcnál

A Salamon szigetek területe 44.000 négyzetkilométer, tehát valamivel nagyobb Svájcnál. Azokhoz a hatalmas ívből húzódó szigetesoporthoz tartoznak, amelyek a Bismarck szigetesoporttól az Uj-Hebridákig terjednek. A Salamon szigetek és Ausztrália közötti legrövidebb távolság 1500 kilométer. Eredetileg Uj-Guineával állottak tektonikus összefüggésben. A szigetesoport hét nagyobb és számos apró szigetből és korallszirtekből áll. A legjelentősebb szigetek Bougainville 10.000, Guadalcanar és Malaita külön-külön 6500, Choiseul és Isabel külön-külön 5850 és Bauro (vagy San Cristobal) 3100 négyzetkilométernyi területtel.

A szigetekeken sok a kialudt vulkán. A meleg forrás és gyakoriak a földrengések. Bougainville szigeten még két működésben levő vulkán található. Majd minden sziget előtt korallszirtek emelkednek, melyek a szigeteknek hajókkal való megközelítését roppant megnehezítik. A legveszélyesebb a Candelaria-szirt. Az Isabel-szirt 200 kilométer hosszú, a sziget és a korallszirt között a tenger 800 méter mély. A Buka és Bougainville közötti szorosban helyenkint 3 méternél nem mélyebb a

tenger. A leghasználhatóbb kikötő Tulagi szigetének van.

Nem csupán a szigetek megközelítése jár nehézségekkel, a belsejükbe való behatolás is rendkívül körülményes. A partok meredeken emelkednek ki a tengerből s a vulkánok rendkívül magasak. Guadalcanaron 2500 méter magas hegyek emelkednek s a Bougainville-en levő Balbit 3000 méternél magasabbra becsülik.

A trópusi klíma áthatolhatatlan őserdők kifejlődését segítette elő, ami a szigetek felkutatását nagyon megnehezíti. A bennszülöttek töretlen vadása szintén elrettentően hatott a fehér telepesekre. A világháború előtt német kézen levő szigetek lakói melanéziai pápuák. A többi szigetekeken erős a polinéziai keveredés. Az őslakók hatalmas

Szőlők pótlására:

amerikai gyökeresszőzők.

Szőlők felujtására:

gyökeres fá-ojtványok.

Ojtványkészítés céljaira:

amerikai és európai simavesszők

legjobb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.

52. üzemi év.

Képes Szőlészeti Ertesítőnkét kívánatra díjmentesen küldjük.

termetűek, gyakorlottak a fegyverforgatásban — noha fegyvereik kőkorszakbeli primitívségük — s rendkívül öntudatosak. Kulturájuk a Bismarck szigetesoport kulturájához hasonlít. A kannibalizmust még a mai napig sem sikerült teljesen kiirtani.

A Salamon szigetek geopolitikai jelentősége abban áll, hogy Ausztrália felől nézve a Korall-tengert északkele-

ten elzárják és Uj-Guineával együtt fontos előretolt állást képeznek. Egy észak felől támadó hatalom szempontjából viszont fontos támaszpontot képeznek a tengeri és légiflotta számára, ahonnan Ausztrália keleti partjai, a keletre fekvő polinéziai szigetesoport, sőt a délre fekvő Uj-Zéland és az Amerika és Ausztrália közötti hajóútak ellen nyílik támadásokra lehetőség.

Bombát gyártanak a hajtűből és mentőövet a sörösuveg dugójából Amerikában

Korlátozások és kellemetlenségek a „korlátlan lehetőségek” hazájában

(Newyorkból kerülő úton érkezett színes tudósítás.)

A korlátlan lehetőségek és kiapadhatatlan nyersanyagforrások hazájából elég volt egy háborus esztendő ahhoz, hogy ugyanolyan hiányok mutatkozzanak, mint az európai kontinensen. Míg az amerikaiak ezelőtt sajnálkozó és lenéző kifejezésekkel illették a hulladékgyűjtési akciókat, most maguk is kénytelenek voltak hasonló intézkedéseket tenni.

Minden háziasszonynak kézbesítettek egy jegyzéket, melyben azoknak a dolgoknak végeláthatatlan sorát tüntették fel, amelyeket ezentúl nem szabad eldobni vagy megsemmisíteni. „Ne dobjuk el a sörösuvegek dugóját, mert újra feldolgozza 4 millió mentőövet szolgáltatnak”.

„Az amerikai nők hajtűből 18 millió egy tonnás bombát lehet gyártani és 7700 alumínium lábas elegendő egy bombaetető repülőgép gyártásához”

és hasonló mondásokkal igyekeznek mindenkit takarékosra és a még egyszer felhasználható dolgok gyűjtésére készíteni. A gyűjtendő dolgok jegyzékéből jellemző módon hiányzik a konzervdoboz azon egyszerű okból kifolyólag, hogy Amerikában már nem lehet konzerveket kapni. Ez okozza az amerikai nőknek a legnagyobb gondot, hiszen hozzá voltak szokva, hogy konzervekből éljenek. A konzervek hiánya főképpen a nagyvárosok élelmezésében okoz óriási zavarokat. A dolgozó nők nem is érnek rá bevásárolni s egyedül főzni, de ezenfelül igen kevés főzelékféle és gyümölcs jut el a nagyvárosokba, mert az

autógumival is takarékoskodni kell. Ki hitte volna, hogy az Egyesült Államokban valaha kaucsuk-krízisre kerülhet a sor? De e mellett az üzemanyaghiány is komoly gondokat okoz.

Reklámhódíráttal próbálják népszerűsíteni a háborút

Noha az amerikaiakat a 3 centiméterrel megrövidült hálóingtől s a heti egy darab borotvapengétől kezdve az üres fogkrém-tubusig minden a háborúra emlékezteti, beszélgetéseikben mégis szégyenkezve kerülnek a háború témáját. Pedig az állam óriási összegeket öl a háborus reklámhadjáratba. Lépten-nyomon falragaszok ötlenek a járókelők szemébe, amelyek a Vörös Kereszt javára való adakozásra, hadikölcsönvásárlásra, stb. szólítják fel az amerikai polgárokat. Érdekes a következő felírásu falragasz: „Világot akar látni? Lépjen be a háditengerészethez.” A jó amerikaiak legnagyobb része azonban szívesen lemond a világlátásnak erről a formájáról.

Donald Nelson, aki egyébként ezelőtt egy óriási áruház bevásárlási főnöke volt, rendkívüli népszerűtlenségnek örvend. Közte és a katonaság között valószínűségi kérésre menő harc folyik. Nincsen olyan korlátozás vagy kényelmetlenség okozó intézkedés, amelyet ne az ő számlájára írának.

Tipikusan amerikai ízü az amerikai antialkoholisták jótékonyági akciója a katonák körében. Hogy a katonákat az ivásról leszoktassák és a prohibíció

előnyeit megismertessék velük, játékkártyákat küldtek a katonáknak, melyeknek hátlapját a prohibíciót dicsőítő mondásokkal látták el. A kártyák nem is tévesztették el határukat. Az ivásról nem mondtak ugyan le a katonák, de megtanultak kártyázni, sőt mi több, sokan elsőrendű hamisjátékosok lettek.

A felíratokkal ellátott kártyalapokat ugyanis könnyen meg lehet jegyezni hátlapjukról.

5000 kilométerre a legközelebbi fronttól a katonai hatóságok Newyorkban is általános elsötétítést rendelték el. Azok számára, akik ezt az intézkedést fölöslegesnek és költségesnek találták, a következő magyarázattal szolgáltak. Newyork elsötétítése általános nemzeti érdek, ezzel ugyanis a hajókat védelmezik a német tengeralattjárók támadásai ellen. Ebben a magyarázatban van is valami:

a tengeralattjárók ugyanis pompásan tudnak tájékozódni a kivilágított város által az égre vetődő fény alapján.

Egyébként az elsötétítésnek komoly hátrányai vannak. A sötétség rendkívül kedvez a veszedelmes méretekben elszaporodó tolvajoknak és gengsztereknek, úgyhogy Buffalo Bill korszakának felelevenedésével lehet számolni. Az élelmiszerezállományok megtámadása mind gyakrabban fordul elő.

Igy él Amerika a háboru első évében. Mi lesz később? Ezt senki sem tudja megmondani. De jó véget kevesen jósolnak a plutokrácia világának.

Fekete József cipőüzlete

Szent László-tér, Sas-palota.

Élsőrangú női-, férfi- és gyermekcipők nagy választékban!

Hócipők, hócsizmák, halina csizmák!

Hogyan született meg Szombathely országos hírű büszkesége: a Schola Cantorum Sabariensis?

Dr. Werner Alajos művészi lelkesedése és nagy tudása hozta össze és fejlesztte a híres kórust

Hétfőn délután 6 órakor kezdődik a székesegyházban az a hangverseny, amelynek keretében bemutatkozik Nagyváradon is a hírneves szombathelyi fiú- és férfi kórus, a *Schola Cantorum Sabariensis*. Olyan zenei esemény lesz ez városunkban, amelyre sokáig fognak emlékezni s amely nyomán üdvös elhatározások fognak érleledni illetékes körökben. A szombathelyi Schola uttörő munkát végez az országban s egyik fő hivatásának tekinti, hogy megkedveltesse mindennél az igazi polifónikus egyházi éneket. A legnemesebb egyházi hagyomány tiszta forrásaiból merít, ez az új-jáéledt kórusének. Elsősorban püspöki székhelyeken van nagy szükség re, hiszen innen kell kiindulnia az egyházmegye területére a zsákutcába került egyházi ének megújulásának.

A szombathelyi kórus most ünnepli tizéves fennállását. Ebből az alkalomból elevenitjük fel dr. Pantol Mártou írása nyomán néhány kedves, hangulatos vonással születésének körülményeit:

1926 Európai nagy hangversenykörútján Budapestre is ellátogatott a maestro Casimiri vezetése alatt álló Societá Polifonica Romana. Oriási szenzáció. Ősi római szokás szerint kislukból és férfiakból szervezett festőien szép liturgikus ruhákba öltözött énekkar. Egy darab a középkorból, amikor az ének még szerves része volt az istentiszteletnek és az énekesek még asszisztálóknak számítottak, valamiképpen az egyházi rendhez tartozóknak és éppen ezért csak férfiak és fiúk lehettek az énekkar tagjai. Mi pesti kispapok ott szorongtunk a zsufolóság megteit Bazilikában. Lelkünket elragadja a csodás élmény: ime, a mult nagy értéke tovább él a római hagyományban. A XVI. század nagy mestereinek alkotásai, Palestrina, Victoria, Orlandus Lassus remek egyházi zenéje új világot nyit meg előttünk, az igazi egyházi muzsika csodás világát.

Werner Lojzi ott áll melletttem. Vafamikor kisgyerek korában Pozsonyban a Péter Felicián gyermekkorában énekelte. Szemét le nem veszi a maestro-ról. Elhangzott az utolsó akkord. Lojzi csak nem mozdul. Egyedül vagyunk már. Akkor megszólítom: nem megyünk haza? Megrezen, lelke most tért vissza valahonnan a magasból...

1932 Rómából hoz levelet a posta. Lojzi írta. Pappá szenteltetvén öt évig Casimiri tanítványaként folytat egyházzenei tanulmányokat. Szorgalmáról csodákat mesélnek a Collegium Hungaricum lakói. Egy vasárnap három templomban is énekel. Mindenütt ott van,

ahol valamit tanulni lehet. Bejáratos a nagy templomokkal kapcsolatban létesült énekiskolákba, a scholákba, azokba az énekiskolákba, amelyek irányt, eszményt jelentenek, az egyház sajátos többszólamú énekstílusát, a klasszikus polifóniát.

1935 Verőfényes május délután. A szombathelyi székesegyház előtt sétálgatok. Kacagó, vidám gyermekcsoport siet el melletttem. Megütö a fülemet egy szó. schola. Kis elemisták ajkan latin szó. érdekes... Észrevétlenül utánuk megyek. „Igen, Lojzi bácsi engem is föl-dicsekszik az egyik. „Akkor hol vanunk?” — szól a „De mi latinul énekelünk?” — „Kedveskedik a harmadik. „Majd megtanulom” — vág vissza az első. És már be is fordulnak a kapun. Árnyas udvaron 70-80 gyerek hancurozik. Zsvaj-lárma. Gondtalan gyerekkjáték. Aztán ül a lárna-zaj. Sorakoznak. És a nyitott ablakon át hallom: do, re, mi... Énekelnek. Először csak skálákat, különféle énektechnikai gyakorlatokat... Közben feltűnik az utcán Szendy plébános urnak magas alakja. Bemegy az udvarba. Jön a főorvos ur a kórházból, egy ur rendőrtiszt egyenruhában, a tanügyi főtanácsos ur öméltsága és mások. Vagy negyven férfi gyűlt össze. Ők is fölmennek az emeletre. Egy Palestrina

motetta csodás hangjai szűrődnek ki az utcára. Behunyt szemmel hallgatom. És mikor egy végtelen finom pianóban elhal az ének, csodákozva nézek körül. Mi az? Hol vagyok? A Bazilikában hallgatom mint kispap Casimiri-ékat? Nem... én Szombathelyen vagyok... Többen hallgatták az utcán az éneket. Egy egyszerű néni kedvesen bizalmaskodva szól hozzám, az idegenhez: „Ugy-e, szépen énekel ez a mi scholánk! Az én Jancsim is benne van”

Igen, Mikes és Grösz püspök urak megértő támogatásával, Werner Alajos dr. lelkes buzgóságából, a szombathelyi iskolák tanulóiból és a szé-pért áldozatos munkára kész szombathelyi férfiakból megszületett magyar földön is a klasszikus többszólamú egyházi ének ápolására egy énekkar, egy hagyományos értelemben vett énekiskola a Schola Cantorum Sabariensis.

1937 A Schola bemutatkozik a kényes, izlésű fővárosi közönségnek. A hangversenyseason nagy eseménye volt a Bazilikában és a Zenekadaémián adott két hangversenyük. Énekkarról így még nem írtak a pesti lapok. „Erre az énekkarra világhír vár...” — „Beirták nevüket a magyar zeneélet kulturtörténetébe...” — „Megelőztek a fővárost...” — „Az énekkari kultúra XVI.

századbeli nagy mestereinek alkotásait még nem hallottuk ilyen tökéletesen szép, a mesterek elgondolásának megfelelő és az egyházi zene szelleméhez méltó előadásban...”

1938 Eucharisztikus Világkongresszus. A külföldi vendégekkel zsufolt Bazilika tapsvihartól hangos. Egészen szokatlannálunk: taps a templomban, a templomi hangverseny alatt. Olasz püspökök, francia újságírók, pózeni énekkarokra büszke lengyelek, világot járt angolok lelkesedése határtalan. Áradozásuk mottója: „Nem hitük volna, hogy Magyarországon ilyesmi is van!” — Valaki latinul sugta a fülembe (nem tudom, milyen nemzetiségbeli). Már azért is érdemes volt eljönni a kongresszusra, hogy ezt meghallgassa az ember.

1942 Bár nehéz idők járnak, a szombathelyi kórus mégis elindult a felszabadított területekre — ezt már mi tesszük hozzá — hogy példát, irányt mutasson a természetszerűleg meginduló fejlődésnek. Elindult és bemutatta kiváló képességeit Nagyváradon, ahol a Székesegyházban áhitattal hallgatták végig énekszámait. S aztán tovább ment Kolozsvárra, hogy ott is zengje az Ur dicséretét. S az ut nem volt hiába. Az érdeklődést felkeltettek, a jó magot elvetették s most már rövidesen várható, hogy ezeken a helyeken is meginduljon az igazi egyházzenei élet. Tervek, gondolatok már vannak, jóakarát és áldozatkészség is bőven...

Igen, így szeretnénk befejezni a képet, ezzel a néhány ecsetvonással. Hiszünk, hogy nem álomkép s nem lehetlenség, hanem a közeljövő valósága.

Csendes nap az Atlanti Oceánon

— Egy német haditudósító naplójából —

A 27°42' szélességi és 65°12' hosszúsági pontról.

Anglia felé most már minden út járhatatlan lett a tengeren, kivéve az északamerikai vonalat. Ezen az egy úton kap az angol nép életet és vért, itt haladnak a legnagyobb hajókaravánok is. Akármennyi áldozatba kerül, ezt az utat szabadon kell tartani, mert ha bezárul, Anglia éhenhal. A német tenger-alattjáró-had persze nem nézi tétlenül az itt folyó forgalmat. Német torpedók vágnak hatalmas réseket Anglia úterén, hogy minél kevesebb vér tartsa fenn a britek háborús képességét.

Napok óta portyázunk mi is errefelé, de még egy hajókaravánt se sikerült eddig észrevenni. Figyelőink járhadatlanul nézik a láthatárt. „Balra elöl egy darab fa!” Ez is valami: hatalmas fatörzs uszkál a vízen. Kanadai fa. Szemünk előtt felvillan az egész dráma. Büszke teherhajó visz fát Anglia felé. Aztán jön a sötét éjszaka — egy hosszú

szü bűvárhajó — kiáltás, ordítás — feltörő robbanás — szétépett hajóoldala — mentőcsónak — a víz bugyborékol — végül minden csendes. Hetek múlva egy árva fatörzs meséli utolsó szemtanuként az éjszaka történetét. Aztán egy gerenda tűnik fel, egy sirály ül himbálódzó végén. Egész fahereskedést lehetne nyitni a tengeren úszó fából! Hiába nézzük sehol se bukkann fel ellenséges hajó. Összegöngyölt kókuszszőnyeg úszik el mellettünk. Üres benzineshordóba tűzve fehér zászló intréget messziről, se-gélyért kiáltó matrózok jele. Hova tűntek? Elnyelte őket a kegyetlen tenger, vagy megmenekültek? Isten tudja...

Nézzétek, hát ez az óriási fehér labda micsoda? Egy éjtörnyöt dagasztott fel a szél, kötele belelóg a vízbe, mint egy kiterjesztett szárnyu madár suhan el a messzeségbe. Majdnem alatta úsz-lál egy láda.

„Mindkét gép Allj!”
A parancsnok megnézi. Egy matróz mentőövet vesz fel és beugrik a vízbe, egy-kettőre kisértjük. Mi van a ládában? Kanadai disznózsír! A súlya bele van égetve: 38 font. Nem rossz ajándék a konyhának. Olyan zsíros lakoma lesz ebből pájtás, hogy no...

De a nap mégse végződik izgalom nélkül. A láthatás szélén árbóc csúcsa bukkann fel. Már azt hisszük, hogy végre láthatunk valamit. Lebukkan a víz alá. Aztán látjuk ám, hogy pont egy romboló siet amott egyedül, leve a német bűvárhajókat. Ujra felmerülünk és nagyot kanyarodva folytatjuk utunkat.

brit hadiúton. Minden jel szerint, már letarolták előttünk a mezőt bűvárhajó-társaink. Nem baj, egyszer majd mi is sorra kerülünk! Így telt el egy csendes nap az Atlanti oceánon... (TFK)

Versenyfárgyalási Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1942. évi november hó 30. napján délelőtt 10 órakor a polgármesteri hivatalban nyilvános zárt ajánlatu versenytárgyaláson az 1947. évi szeptember 30-ig haszonbérbe adja az államkincstár tulajdonában álló és Biharzentandrárs község határában levő 99 kat. hold 1485 négyzetööl területű mezőgazdasági birtokot.

A haszonbérleti szerződés feltételeit tartalmazó „általános feltételek” a városaházán a gazdasági ügyosztályon II. emelet, 26. számú ajtó megtekintethetők, átolvashatók és az ajánlati úrlapok — a haszonbérbevételi ajánlattevésben való felhasználás céljából — ugyanitt beszerezhetők.

Haszonbérbevételi ajánlatot csakis a fent említett „ajánlaton” lehet tenni és azt 2 pengő okmánybélyeggel kell ellátni.

(A vallás- és közoktatásügyi miniszter 114.690—1942. VI—3. ü. o. számú rendelete alapján).

Kávéházakban és vendéglőkben kérni a „MAGYAR LAPOK”-ot

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabo a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb. Polgári szálló — Polgári arak!

Egymás kölcsönös és áldozatos megértése a keresztény házasság boldogságának biztosítója

A férfi és a nő hivatásáról szolt a Katolikus Akció szabadegyetemének két előadása

Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Akció előadásainak egyre fokozódó sikere arra mutat, hogy a házasság kérdésének, komoly, részletes és a legmagasabb szellemi és lelki igényeket is kielégítő tárgyalása valóban lelki szükséglet volt. A házasság nagyszabású kérdésével összefüggő sok probléma, valóban teljes megvilágítást nyer a logikus alakra épített előadássorozat folyamán.

Erre mutatott rá Hasznos Imre kezeskedelmi leányiskolai igazgató, amikor pénteken este 6 órakor a negyedik előadói estet megnyitotta a megjelenteket, a közreműködőket üdvözölte. Egészen természetes — mondotta — hogy a sorozatban a férfi és a nő szerepéről külön előadások adnak feleletet a sok feltett kérdésre. Az első felelet az lesz, amelyet nemes Czike Gáborné Lovich Ilona, a neves magyar írónő, maga is kitűnő családanya fog adni előadásával, amelynek címe: A nő és a házasság.

Czikéné Lovich Ilona előadása

Czikéné Lovich Ilona lépett ezután az előadói emelvényre. Miután rövid meghatározását adta az eszményi házasságnak, feltette a kérdést: miért nem sikerül ma oly nagyon sok házasság. S a kérdésre így felelt: elsősorban gyökeresen hibás a felfogásunk a házasság szerepét illetően az ember életében. Gyermekkorunk is csak így említi: egymáséi lettek s azután vígan éltek, míg meg nem haltak. A házasságot rózsás állapotnak fogják fel s ha van benne probléma és szenvedés, azt természetellenesnek tartják s boldogtalanság miatt. Pedig a házasság nem végső problémamegoldás a két fél egyike nézve sem. A házasság igenis megoldandó súlyos feladat mindkét fél számára.

Mi okozza azután azt, hogy olyan sok a rosszul sikerült házasság? Egy másik tény: a házasságot két ember hordozza. Két ember pedig sohasem tökéletesen és áldozat nélkül egy, még a boldog házasságban sem. Két ember: kétféle öröklés, kétféle gyerkkor, kétféle milió és adottságok. Azért olyan nagy lenne a jelentősége annak, hogy hitvesválasztásnál a különbségek lehetőleg jelentéktelen körülményekre korlátozódnának. Az egyenlőtlen féllal kötött házasság nemcsak ellentétek gyökere, hanem kisebb-lehetőleg érzet forrása egy életen át a gyengébb félre. Ezért olyan súlyosan latba kell lépni a stílus, a lelkiség, a világnézet egysége. A reverzális kérdése is inkább a lelkek ügye és nem hatalmi kérdés, mint ahogy azt tudatlanul, vagy rosszindulattal emlegetni szokták. S minden különbségen túl ott van a férfi-nő ellentét, amellyel szintén számolnunk kell.

A harmadik ok, amely miatt sok házasság boldogtalan, az, hogy a felek kifelé tekintik az élő Istent számításukból. Ezek után tette fel azután a kérdést: mi hát az eszményi házasság és ebben a házasságban milyen az eszményi felelőség? Nagyon fontos ez a kérdés hiszen

a házasság sorsa mindkét félén áll és mégis, a küzdőtér, ahol eldől boldogsága, vagy boldogtalansága: a családi fészek, az otthon. Ennek az otthonnak a szelleme és forrása a nő. Eszményi házasság valóban csak ott van jelen, ahol őrt áll az eszményi felelőség. Az eszményi felelőség pedig nem az, aki a világ ígéje szerint ravaszsgal mindig a maga akaratát keresi. Eszményi felelőség az, aki maradéktalanul odaadja önmagát családjá földi és másvilági boldogságáért. Ennek az odaadásnak három lényeges jegye van: a szolgáló szeretet, a hűség és a kegyelmi élet.

A szolgáló szeretet nem szolgaság, hanem Krisztus akarat szerinti engedelmesség. Nehéz ez, de éppen azért fog menni, mert Krisztusért, az ő keresztje értelmében kell vállalni. Megkapó szavakkal vázolta itt az előadó az enge-

delmesség gyakorlati körülményeit:

— Elhalkuljak, kifelé ne vágyjam, amikor nagyon fáradt, vidám legyek fejfájósan is, mikor tudom, hogy vigaszt és meletet áhit, hogy becsüljem és ismerni tanuljam, amivel ő foglalkozik és szeressem, kihez őt köti a vérség. Bizony nehezen fog menni, de Krisztussal menni fog.

Az ilyen házasság nem lesz „héjánáz” Ady szavaival élve, nem lesz harc-tér, ahol naponta elvérzik az egyik fél s győzelmében halálosan boldog a másik. A szolgáló szeretethez tartozik a sok apró figyelmesség, amely összevitte nagyon sokat jelent a boldog együttélésben. Ilyen a rend ápolása, a pontososság, a tisztaság, az izléses külső, a fegyelmezettség. A szolgáló szeretet gyakorlati megvalósítása a napi munkában jelentkező elmélyedés és szakértelem

A hitvesi hűség és a kegyelmi éle

Az eszményi felelőség másik vonása a hűség. Hűség nem csak nyerebb értelemben: holtomiglan, holtáiglan, csak ő és senki más. Hűség mélyebb értelemben is. Modorban, külső megnyilvánulásban kerülése mindannak, ami sérti az egy szent közelék királyi méltóságát. Hűség belsőleg és külsőleg. Felelős a házastárs a másikért. Vállalni kell úgy, ahogy van. Viselni kell betegségeinek, bűneinek keresztjét is. Tudni kell várni rá, ha kell, a sírig. Ez a hűség nem a másik hamis elképzelésén épül fel, hanem számol az eredeti bűnnel és vállalja társának keresztjét is. Az ilyen élettárs nem érdeleg és nem magára gondol, ha sötét pontot takar fel a másik, hanem kemény lelkiismeretvizsgálatot tart és hozzájárul imával: áldozattal a javításához. Ez a magatartás azonban csak szentségi, csak felbonthatatlan házasságban valósulhat meg. Ez az egyetlen keret, amely minden rengés dacára biztosítja a férfi hűségét, a nő méltóságát és a gyermek otthonát. Ezt rendítette meg alapjában a polgári házasság és a válás lehetősége. Kitermelődött még az úgynevezett jobb körökben is az a felfogás, amelynek típusa az édesanya, aki barátinője aggózó kérdésére: milyen ember a vőlegény? rábizhatod nyugodtan kislányodat? — azt felelte: első

férjnek jó lesz! A szolgáló szeretetet és a hűséget a kegyelmi élet teszi lehetővé. Mit jelent a kegyelmi élet? Azt, hogy Krisztus legyen a házasságban. Krisztushoz vinni a házastársat, ha még nem lenne nála: ez az eszményi felelőség igazi célja. A szolgáló szeretet és hűség nem ismer határt, csak egyben szilárd és ha kell, kérlelhetetlen: Isten törvényeinek megtartásában. S itt meghatározott szavakkal és döbbenetes realitással festette meg a gyermekáldás elleni küzdelem lényegét: az Istennel szembe való fordulást.

Az eszményi házasság s benne az eszményi házastárs egy egész élet kemény feladata. Ezt azonban erős lélekkel, Istenbe vetett bizalommal vállalni kell. Csak akkor lehetünk nyugodtak jövőnk felől, ha sokan lesznek ilyenek, ha sok magyar leány indul el az élet útjára ilyen elszánással: eszményi felelőség akarok lenni.

A közönség hosszasan ünnepelte előadása után a kiváló írónőt, aki gyönyörű előadását igazán a hallgatóság szívéhez tudta vinni.

Az előadás után Antal Ilona, a Városi Zeneközpont fiatal zongoratanárnője játszott el három szép Chopin-szerzeményt.

Dr. Esztergár Lajos előadása

Dr. Esztergár Lajos előadása elején felvonultak azok a szempontok amelyek segítségével a házasság kérdését, problémáit manapság meg akarják világítani. A szempontok sokasága és az általános érdeklődés, amellyel a tudományos kutatás a házasság intézménye iránt viseltetik: mind a nagy jelentőségét bizonyítják és arra utalnak, hogy nagy gondosságot igényel a vele való foglalkozás. Gyakorlati téren azonban hiányzik ez a gondosság. Itt világosodik meg az hogy nevelési rendszerünkben a házasságra való előkészítés nem szerepel az őt megillető helyen. Meséink, regé-

nyeink úgy végződnek, hogy az ifjak küzdelmek után egymáséi lettek, azután pedig „ma is élnek, ha meg nem haltak”. Pedig az igazi kemény küzdelem csak azután kezdődik el. Ebben a küzdelemben a férfi és a nő egyaránt részt vesz.

A házasságot a nemek között érvényesülő vonzóerő hozza létre. Ennek a vonzóerőnek a lényege a szeretet.

A házastársaknak a házasságban az eszményt kell szolgálniok. Ezt az eszményt a Mindenható maga jelölte ki abban a tényben, hogy férfit és nőt teremtett és a két nemet a fajfenntartás szolgálatába állította. A szerelem

Bár gazdag lehetnék

— gazdag lehetnék — mondja vágyakozva sok ember. Ez a vágya már a közeljövőben teljesülhet, ha egy három vagy másfél-pengős államsorsjegyet vásárol. — A húzás már

december 4-én lesz

Főnyeremény:

40.000. — AR. P.

További nyeremények: P 20.000.—, P 10.000.—, kétszer P 5.000.—, négyszer P 2.500.—, hatszor P 2000.—, harminc-háromszor P 1000.— stb., stb., stb.

vonzóereje az emberiség ügyét, altruisztikus szolgálatát jelenti. Egymagában sem a férfi, sem a nő rendelkezésének eleget nem tehet, tehát csak a kettőnek az érzelmek által összehozott és az isteni akarat által megszentelt életformája biztosítja a célt.

A házasság a párválasztással veszi kezdetét. A kezdeményező lépés a férfi teszi. Találkozik a nővel, érzelmei, ösztönei azt sugják, hogy ő az akivel életét megoszthatja. Ezt a vonzalmat, a szerelmet tagadni céltalan.

A házasulandó feleknek ismerniök kell egymást, azonban a testi hibák nem olyan fontosak, mint a lelkiek, mert a lelki készségek és adottságok tehetik tartóssá a házasságot.

A házasság megkötése után a házasság együttéléssel azzal a kérdéssel kezdődik, hogy vajjon a férj hogyan kezeli és értékeli a feleség női művioltát. A történelem folyamán végtelen alakultak ki ebben a kérdésben. Az ókorban a nő rabszolga. A középkorban tulságosan nagy a nő lovagi tisztelete. Az újkorban az egyenjogúság a jelszó, azonban a modern férfi csak szekszuális tárgyként kezeli élettársát, viszont a nő ennek megfelelően természetü előnyeinek ragyogtatásával igyekszik befolyást gyakorolni a férjre.

A házasság együttélése rendjét a Teremtő állapította meg. Helytelen, ha ezt a rendet felforgatják, vagy a viszály társadalmi, gazdasági viszonyok miatt felforgatni kénytelenek.

A házasság modern válságában a szeretet lehet az egyedül orvososság. Ez az a biztos talaj, amelyen egy egész élet szövetsége felépülhet. Ami az anyagi feltételeket illeti, az állam szociálpolitikája egyre szélesebb körben gondoskodik erről (házassági kölcsön, kedvezmények, önállósítási alap stb.) A házasság előkészítésében, a házasulandók oktatásában az Egyesült Házra nagy feladat hárul, ami a jegyesoktatás intézményében történik meg. Ezenkívül a gyóntatószék az a hely, ahol a házasságot tévelygői megtalálhatják a helyes utat.

A nagyszerű előadó est a pápa. Hírnusszal ért véget.

Tiszta gyapjú szövetek.

kabátanyagok, bélesárak, diszmagyar-ruhaszövet legelőnyösebb beszerzési forrása

Hoffmann András

szövetkereskedő

Rákóczi ut 2. Telefon 13-19

Dubcza Mihály kivilágítást kée

és moziba szeretne j eni

Szociális tervek es gondok: lőnek állandón a „Sárga Ház” derűs lakóinak

Nagyvárad, november hó. Gyakori vendéje a szerkesztőségben Dubcza Mihály, a Kórház-utcai zöld ház szelid és vidám lakója, de eddig valahogy elkerültük egymást, éppen riport-utjaimat róltam nundig, mikor nálunk látogatott. Azért csak azért tegnap, ki az a kékkabátos, eleven mozgású, rövidre nyírott hajú s kissé alacsony homlokú, villogó szemű ember, akit akkora örömvilágással fogadnak kollégáim. Pólyák István, aki egy ideig a különös intézmény lelkesze volt, nagy parolázással üdvözölte és majdnem keblere ölelte lelkesezésében, Horváth Imre egyszerre kilépett csendes elmélvedésből és kedves kollégájának nevezte. Papp Gyurka pedig viharos előzenyességgel karolt belé és vonszolta hozzám, hogy bemutassa.

Dubcza Mihály, Isten földi kivilasztottja és a magyarok jőltövje.

Dubcza Mihály iránt nagyvondégszeretet nyilvánul meg a zöld házban, ő már valószínűleg életelogytáig ott fog tanyázni. Időnként azonban tehet sétákat a városban, ha a szerkesztőségi látogatásokat nem is teszik éppen kötelezővé számára. — Mondja is:

— Azt ne tessék megírni, hogy itt jártam, mert megdorgál az igazgató ur.

Dubczának köszönhetjük a szép őszt!

Mégis biztosra veszem, hogy dr. Szedlák Ödön törvos nem veszi olyan szigoruan ezt a kis kiruccanást. Udító volt számunkra; épültünk belőle, mert bármilyen legikai kisiklások vannak is okoskodásában, néha olyan felvillanásokat mutat, amelyek bámulatra ejtenek. Aztán: az embernek csakugyan nincs minden nap alkalm, hogy az „Isten helyettesével” beszéljen — aminek ő tartja magát Dubcza Mihály halálos komolyan fogja fel ezt a hivatását. Különösen az időjárás kormányzásában érvényesíti rendkívüli hatalmát. Hogy ilyen szép nyarunk és kellemes ősztünk volt, az egyedül neki köszönhető. Mert ő minden nap megáll a küszöbön, aminek — mondja ő — elhatározó jelenősége van az ember életében is, hiszen egy házba belépve, a küszöbön határozzuk el, hogy jók leszünk-e vagy sem. Azért Dubcza Mihály is a küszöbön állva rendelkezik reggelenként, hogy aznap verőfényes idő legyen-e vagy pedig jótékony eső hulljon az égből.

— Még talán ennél is fontosabb, — magyarázza kedvesen, mosolygósan a „nagyhatamú” tértü, — hogy elintézttem a muszka bombázók aolgát. Irtam a magyar rádióknak, üzenjék meg az én

nevemben Sztalinnak, hogy ezertul hagyják békében Magyarországot s ennek az utasításnak meg is lesz a fogantaja. Tessék megmondani a polgármester urnak, hogy máától kezdve fölösleges az elsőtétítés, mert Dubcza Mihály, a magyarok jőltövje elrendezte az ügyet. Világosságot teremtettem Nagyváradon és az egész országban — adta ki számunkra az utasítást.

Hát ezért valóban halásak lehetünk neki. De Dubcza Mihályt egészen komoly nemzetpolitikai és szociális kérdések is foglalkoztatják.

— Meg kell változtatni — javasolja — a magyar zászlót. A pirosat rózsaszínre kell átcsereálni, mert a piros vért jelent, a rózsaszín pedig a szeretet jelképe. Ha rózsaszín-lehér-zöld lesz a magyarok nemzeti színe, akkor nem fog vér hullani a hazáért, hanem özőnével terem a virág az országban

s boldogság és béke fog uralkodni ill. És társadalmi vonalon így nyilatkozik:

— Intezkedtem, hogy a nagyurak cipőt, zsirt, tót, burgonyát és két lánc földet adjanak a szegényeknek, hogy ne legyen annyi nyomorúság. Hiszen telik nekik. Almomban megmondta nekem a jó Isten, hogy ő így akarja ezt, mert csak ezen az uton javulhatnak meg az emberek.

Gyönyörű látomásai vannak Dubcza Mihálynak. Néha a mennyországban jár, látja ott a szentek nagy seregét amint térdepelnek és imádkoznak. Az Olasz-templomban egyszer megleve nedelt előtte a Mária-szobor és szárnya kelve elszállt a helyéről — mondotta. Szerinte a templomot is meg kellene kissé reformálni: zöld színű lámpákat kellene égetni, mert ez a természet, a béke, a reménység színe.

Irgylésre méltóan boldog és megelégedett ember Dubcza Mihály. Nem panaszkodik sem a lakás, sem az ellátás ellen. Csak egy kívánsága van: néha ei szeretne járni a moziba, mert olykor megis elszomorodik az emberek rosszságán s a mozi biztosan felvidítaná.

Meg is ígértük neki, hogy közbenjárunk ebben az irányban.

(f. b.)

Rádiók, kerekpár részletre is Pálffy J. KURNE le-
varrógép kapható kapható **rakat**
Mussolini-t r 16.
Telefon 15-24

Szász Lajos közellátásügyi miniszter magyarázó tájékoztatást adott ki a kenyérgabonahiány áthidalásáról

Átmenetileg súlyos intézkedéseket léptetnek életbe

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szász Lajos közellátásügyi miniszter péntek délelőtt sajtóértekezletet tartott, amelyen tájékoztatta a magyar sajtó képviselőit mindazokról az intézkedésekről, amelyek a kenyérgabonahiány áthidalását célozzák. A miniszter beszédében hangoztatta, hogy a közellátást új alapokra helyezik, hogy a szervezett közellátást biztosítani lehessen. Ennek szükségességét főképp az indokolja, hogy a szükségletek meghatározott mértékben jelentkeznek és ugyanilyen meghatározott mértékben kell biztosítani.

Átmenetileg azonban súlyos intézkedésre van szükség.

Az új rendszer csak a jövő gazdasági évben tudjuk érvénybeléptetni, addig csak annyit adhatok a közellátás céljaira, amennyi rendelkezésre áll.

A szombati Budapesti Közlönyben egy kormányrendelet és három miniszteri rendelet jelent meg. Ezek közül a kormányrendelet a kenyérgabona és árpa beszolgáltatás újabb szabályozását, a miniszteri rendeletek közül az egyik ennek a rendeletnek végrehajtási utasítását, a második az ellátatlanok kenyér- és lisztjegyre jo-

gosultak adagjának csökkentését, a harmadik a búza és rozs kiörlésének arányosságát szabályozza.

Figy érzem a magyar sajtóhoz kell fordulnom és ennek útjau kell megindokolnom az intézkedéseket. Tudom, hogyha az országot őszintén tájékoztatom, megnyugvással fogadják az intézkedéseket. A rendelkezéseink-

Mindenkihez szólunk!

Délvidéki flortalpu
harisnyák

Téli kesztyű,
térti gyapju Jaeger alsóing
harisnya és alsónadrág.

Meleg női nadrág,
fehérneműek

még jó minőségben

olcsón

Horváth Károly

cégnél, Hlatky E. utca 8

re álló kenyérgabonakészlet ugyanúgy messze nem elégíti ki a szükségletet. Kenyérgabona szükségletünk 32 és fél millió mázsa. A cséplés eredménye csupán 26 millió mázsát mutat. A hiány kenyérgabonában öt és fél millió mázsa. Az elmúlt évben jobb terméseredmény mellett is nehézségek mutatkoztak. Az idej természeténél a nehézségek fokozott mértékben jelentkeznek. Már most intézkedni kell tehát a nehézségek áthidalása iránt. Amikor ezeket a nemzet tudomására hozom, úgy érzem, végtetvek a autogó propagandának, amely azt akarja állítani, hogy közellátásunk nehézségeit a Német- és Olaszországba irányuló szállítások okozzák. A helyzetet őszintén feltártam német és olasz szövetségeseink előtt is. Titkolni valónk nincs.

26 millió mázsa terméseredmény mellett szövetségeseinknek sajnos nem szállíthatunk. Kijelentem, hogy ebből a mennyiségből egyetlen szemmet sem vittünk ki.

Őszintén megmondom, boldog lennék, ha olyan termésfelesleg mutatkozott volna, hogy szövetségeseink számára kenyérgabonát szállíthatunk volna és ezáltal is elősegítettük volna ennek a szörnyű háborúnak diadalmos befejezését. Ezek az intézkedések átmeneti jellegűek és csupán arra szolgálnak hogy áthidalják a nehézségeket.

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81 **Zománcedény**, alumínium edény, hűsörök, zsemlye- és mákdarálok, mérlegek, zománcozott tűzhely, alpakka evőeszközök **állandó raktára!**

November 30-tól 16 deka a kenyér napi fejadagja

Kormányrendelet a kenyérgabona és az árpa beszolgáltatásának újabb szabályozásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny szombati száma közli a kormányrendeletét a kenyérgabona és árpa beszolgáltatásának újabb szabályozásáról, továbbá közellátási miniszternek a rendelet végrehajtásáról kiadott utasításait. A rendelet értelmében a kenyérgabona fejadagot csökkentik és pedig a jelenlegi évi 240 kilós fejadagnál 20 kilóval, a 180 kilósnál 15 kilóval, a 120 kilósnál az 1942-ben születettek esetében 60 kilóval, a többiekénél 10 kilóval. Az így támadt felesleget a Hombárnak kell beszolgáltatni.

A közellátásügyi miniszter egyidejűleg az ellátatlanok kenyérfejadagját november 30-tól kezdve a napi 20 dekáról 16 dekára szállította le.

A rendelet további részében a beszolgáltatási kötelezettségre, illetve a Hombár-bizományos, valamint malmok által a jövőben kiszolgáltatásra kerülő gabona kiszolgáltatásának módjáról közöl rendelkezéseket.

Márkás órák, ékszerek, disztároyak

nagy választékban

Arany, briliáns, ezüst beváltás
Ora, ékszer, szakszerű javítás

Viktor Árpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-ut 3. Harik gyűrtük nagy választékban

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

XII. PIUS PÁPA ÜDVÖZLŐ TAVIRATA A MAGYARORSZÁGI PIARISTÁKHOZ. A MTI jelenti: XII-ik Pius pápa Maglione bíboros államtitkár útján üdvözlőtáviratot intézett Zimányi Gyulához, a magyarországi Piarista Rend főnökéhez, a rend fennállásának 300-ik évfordulója alkalmából. Az üdvözlőtávirat szövege a következő: A Pápa Öszentsége Isten bő áldását kéri és apostoli áldását küldi a magyar piaristákra, akik 300 évvel ezelőtt kezdték meg hatékony lélekmentő munkájukat. Maglione bíboros államtitkár.

* **Elvitathatatlan** és jogilag megállapított tény, hogy az autótulajdonos az általa okozott balosetértéért kártérítéssel tartozik. SZAVATFOSSÁGBIZTOSÍTÁSAL minden felelősség a biztosítóra hárul. Az 1857-ben alapított legrégebb **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** erre vonatkozólag készséggel nyújt felvilágosítást. Helybeli képviselője: Szent László-tér 2.

KICSERÉLTÉK A MAGYAR ÉS ROMÁN POLITIKAI FOGLYOKAT. A MTI jelenti: A magyar és román kormány közt folyó eredményes tárgyalás után a politikai foglyok egyrészt kicseréltek. A román fogságból szabadult 21 magyar politikai foglyot november 18-án magyar bizottság vette át Kurtics román határállomáson.

A **NAGYVÁRADI MAGYAR GÖRÖGKELETI EGYHÁZ** vezetősége szeretettel értesíti híveit, hogy vasárnap, f. hó 22-én d. e. 10 órakor a Közkórház udvarán levő templomban magyarnyelvű Istentiszteletet tart, melynek meghallgatására híveit tisztelettel meghívja. — Istentisztelet előtt a szentgyónás is elvégezhető. Az összes leányközpiskolák, valamint a II. sz. polgári fiúiskola és a tanonciskolák növendékei d. e. 9 órára legyenek jelen a templomban.

HIRDETMÉNY. A nagyváradi kir. törvényszék. P. 5268/3—1942. szám. A nagyváradi kir. törvényszék dr. Kálnai Andor ügyvéd által képviselt Szinza Imre köröstarjáni lakos folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. tc. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Szinza Imréné sz. Dán Rozália volt köröstarjáni lakost, hogy férjével: Szinza Imrével az 1938. évi május hó 30 napján a bihardíószegi állami anyakönyvvezető előtt kötött házasságon alakuló életközösséget a jelen hirdetésménynek a hivatalos hirdető naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mer ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni. Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetésményi idézés mellőzésevel dr. Nemlaha György ügyvéd, nagyváradi lakos, most kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni. Nagyvárad, 1942. november 14. Dr. Jován Jenő sk. kir. tszéki bíró. A kiadmány hitelűl (olvashatatlan aláírás) s. hivatali tiszviselő.

ESKÜVŐ. Kovács Erzsébet és Vidá Imre vasárnap délelőtt 12 órakor tartják esküvőjüket Bém-utca 13. szám alatt. (Minden külön értesítés helyett.)

Orvosi hír. Dr. Lendvai József fogorvos rendelőjét Mohácsról, Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 11. szám alá helyezte át. Rendelési idő délután 3 órától 6 óráig.

ORVOSI HIR. Dr. Petz Gyula orvos. tanulmányútjáról hazaérkezett és rendeléseit Hitler Adolf-utca 19. szám alatt újból megkezdte.

Havi 20 fillérrel emelik a rádióelőfizetés díját. A MTI jelenti: A postavezérgazgatóság közli, hogy a rádióműsor fejlesztése és a második rádiógyűjtő költségeinek fedezése érdekében a rádióelőfizetési díjakat folyó év december elsejével általában havi husz fillérrel felemlék.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Háló, kombinált szobák előszobák, konyhák.

AZ ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYEK ELVONÁSA ESETÉN A VENDEGLŐI IPARENGEDÉLYT IS VISSZA KELL VONNI. A kereskedelmiügyi miniszter 130.332—1942. szám alatt nagyfontosságú elvi határozatot hozott. Egy adott esetből kifolyóan megállapította, hogy az iparhatóság helyesen alkalmazta az italmérési jogdekről szóló 1921. IV. t. c. 17. §-ának utolsó bekezdését, mert az italmérési törvény e rendelkezése szerint nem kell vizsgálni azt, hogy az italmérési engedély milyen okból vonattott vissza, hanem minden olyan esetben, amidőn az italmérési engedélyt jogerős határozattal elvonják, vissza kell vonni a vendéglői iparengedélyt is. (Magy. Tud.)

KORONA Filmszínházban

Az ördög nem alszik

Csúcshumor, falrengető kacagás
Tolnay, Csontos, Hajmássy, Mihályfy

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS. Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet pályázatot hirdet Alsódorogos út 2. szám alatti telken (volt Devich-féle telek) raktár, garázs és szin építésére (kb. 39 m. hosszúságban.) Pályázati feltételek, kiírás, tervrajz átvehető a szövetkezet irodahelyiségében (Vármegeyháza épület) folyó évi november hó 24 és 25-én d. e. 11—13 óráig. Pályázati határidő 1942 november 28 déli 12 óra. Nagyvárad, 1942. évi november hó 21-én. Igazgatóság.

EGYSÉGESITIK A VISSZATÉRT ORSZÁGRÉSZEK TÜZBIZTOSÍTÁSI DIJSZABÁSAIT. A Magyar Tudósító jelenti: A biztosító társaságok külön bizottságot alakítottak annak a kérdésnek a kimunkálására, hogy a visszatért ország-országokban eddig érvényben volt tűzbiztosítási díjszabást az anyaországi díjszabáshoz idomítsák. Nemcsak a Felvidéken és Erdélyben, de a Délvidéken is az idegen megszállás alatt sokkal magasabb tűzbiztosítási díjtelek voltak érvényben, mint Magyarországon. A biztosító társaságok el vannak határozva, hogy a kedvezőtlenebb helyzet ellenére lehetőleg mérséklék a visszatért ország-országok díjtételeit és hozzáidomítsák az anyaország statisztikai adatokon nyugvó díjszabási rendszeréhez.

KISGYULÉS ÉS KOZGYULÉS A VÁROSHÁZÁN. Nagyvárad. Saját tud. A városi törvényhatósági bizottság szombat délután 4 órai kezdettel kisgyulést, öt óra kezdettel pedig közgyulést tartott.

A CEMENTIGÉNYLÉSNEK IGAZOLNI KELL AZ ÉPÍTKEZÉS MEGKEZDÉSÉNEK ENGEDÉLYEZÉSE. A Magyar Tudósító jelenti: A cementforgalomban tapasztalt visszaélések új intézkedések megtételére késztették az ipari anyaghivatalt. A hivatal értesítette az IPOK-ot, valamint a cementelosztásban érdekelt ipartestületeket, hogy a feketeforgalom megállítás céljából a jövőben cementigénylést csak abban az esetben vesz figyelembe, ha az építető az építés, vagyis a munka megkezdését engedélyező hatósági igazolást az igényléshez csatolja. Ilyenformán a kiutalt cementet csak a kért építkezési munkához lehet majd felhasználni, aminek ellenőrzéséről az anyaghivatal gondoskodik.

Amikor perlik az orvost, mert jólsikerült a fiatalító mütét

Egy fiatal máramaroszi sebéssz, aki a megfiatalítás tudományával foglalkozik, rávett egy 80 éves aggyastyánt, vesse alá magát a fiatalítási mütétnék. Az idős ember bele is egyezett a dologba s a mütét kitünően sikerült is. A baj azonban ekkor kezdődött. A 80 esztendő ember, aki remekül megfiatalodott, igényekkel lépett fel az orvossal szemben s követelte, hogy járuljon hozzá eltartásának költségeihez. Az orvos természetesen nem volt hajlandó a kívánt összeget megfizetni, így az érdekes és nem mindennapi ügy a bíróság elé került, amely most fog ítéletet mondani a kétes-sikerü fiatalítási perben.

Karácsonyi szeretetszomagnban küldjön fényképet harctéren küzdő hozzátartozójának!
 Művészi feivételek: **Major György** műtermében
 Rákóczi ut 13 sz.

Lemondott a bolíviai kormány. Zürichből jelentik: (MTI) A Svájci Távirati Iroda jelenti: La Pazból érkező jelentés szerint a bolíviai kormány lemondott.

HIRDETMÉNY. A nagyváradi kir. törvényszék dr. Mucsi Imre nagyváradi ügyvéd által képviselt Böde Józsefné sz. Deák Juliánna nagyváradi Kapucinus utca 9. sz. a lakos folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. t. c. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Böde József volt nagyváradi lakost, hogy feleségével: Böde Józsefné sz. Deák Juliánával, az 1928. évi február hó 8-ik napján a nagyváradi állami anyakönyvvezető előtt kötött házasságon alapuló életközösséget a jelen hirdetésménynek a hivatalos hirdető naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni. Felhívja továbbá, hogy tartózkodási helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetésményi idézés mellőzésevel dr. Basa György nagyváradi lakos, most kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni. Nagyvárad, 1942. évi július 13. Dr. Olasz, s. k. kir. tszéki t. elnök.

DR SZEDLÁK ODON ELŐADASA A BAPTISTÁK TEMPLOMI ÜNNEPSÉGÉN. A nagyváradi baptisták most vasárnap délután 5 órai kezdettel templomi ünnepséget rendeznek. Az ünnepség jövedelmét teljes egészében a Vöröskereszt javára fordítják s az ünnepség programját is ennek megfelelően választották meg. A műsor keretében ugyanis dr. Szedlák Odón, a nagyváradi elmekórház igazgató főorvosa fog előadást tartani „A genit Vöröskereszt egyézmény” címen.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok et

16 FAJTÁJU ALMÁRA KÉRHETŐ ÁLLAMI ELLENÖRZŐ JEGY. A Magyar Tudósító jelenti: Tudvalevőleg a földművelésügyi miniszter a belföldi alma minőségének tanúsítása céljából mint a hazai, mint a vámkülföldre irányuló forgalomban állami ellenőrző jegy használatát engedélyezte. A miniszter rendelete 16 minőségű almafajtát sorol fel, amelyekre állami ellenőrző jegy kérelmezhető. Ezek Jonathán, Téli arany parmen, Ananász ranet, Londoni pepin, Cox narancsranet, Téli fehér kálmán, Sárga szépvirágu, Parker pepin, Satul, Nemes sóvári, Kanadai ranet, Ripsten pepin, Grávensteini, Husvéti piros rozmaring, Téli pogácsa és Budai Domokos fajtájú almák.

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárol

Az elsodort embert tovább viszi az ár...

— Filmdrámát ír a kontár élet —

A milyen gyakran felhangzik egy-egy valószínűtlennek tetsző szinpad, vagy filmörténet kapcsán a hitetlenkedő megállapítás, hogy „ez már mégis csak túlzás, ilyet az élet sohasem termel ki”, — éppoly gyakran fölmerül a kérdés némely, hasonlóképpen valószínűtlen, de való történéssel kapcsolatban, hogy: végeredményben a művészet utánozza-e az életet, vagy megfordítva? A kérdés persze paradoxon, mert hiszen természetesen, hogy az előbbi a helytálló, nem pedig az utóbbi. Tény azonban az is, hogy néha, egy-egy tudományunkra jutott életregény szinte megdöbbentően hű utánzataként tűnik valamely évekkel azelőtt látott szindarabnak, filmnek, vagy valamelyik rég elfelejtett olvasmányunknak.

Talán sehol sem nyílik annyi alkalom a természet és művészet e furcsa viszonya fölötti elmélkedésre, mint a törvényszéki tárgyalótermekben, ahol a nyitott szemmel figyelő éppúgy megtalálja a legnagyobb zsenialitással kiagyalt vizsgálóalkotó elemeit, mint a földreszűrt sorsragádiákat fémjelző, lélegzetelállító fordulatokat. Emil Jannings világhírű „elsodort ember” film figurája például méltán lehetett volna hű kópója annak a minden emberi szánalomra méltó, valóságbeli elsodort embernek, akiről az alábbiakban szó lesz, — ha nem előzte volna azt meg évekkel.

Vörösbarna polgári ruha fölé húzott rabdarócban, gondtépelt arccal áll az erősen öszülő ember a bírói emelvény előtt s vallomása nyomán kegyetlen következetességgel pereg a film: az élet filmje.

1919. Őszeomlás. Idegen katonák lábai alatt dobban az erdélyi föld. Idegen szavai telnek meg az erdélyi völgyek és hegyek, idegen szellem költözik a közhivatalok falai közé s valahol, egy erdélyi kisvárosban állástalanvá válik egy esküt nem tett, magyar köztisztviselő. Fiatal még, bízik erejében, s elmegy kétkézi munkásnak az idegen fővárosba. Egyedül megy, családját — feleségét és négy gyermekét, akik közül a legnagyobbik akkor harmadik gimnazista — nem vihethi magával az ismeretlenségbe, bizonytalanságba.

S pereg a film. Peregnék a robotos ávek egyedül, társtalanul, örökké idegenül. A család valahol messze, Erdélyben vár és vergődik, küzd és tengődik az érettségizett bukaresti magyar munkás pontosan érkező, de gyér keresetéből. A fiút közben ki kell venni a gimnáziumból — arra nem futja. Beadják kereskedőinasnak.

S a film — az évek — peregnék tovább. Az inashól szegéd, felváltott férfi lesz, a nagyobbik leány férjhez megy, a fiatal férjiből — apából — korán öregedésnek induló, fáradt ember — s Erdély felszabadul.

Eltűnik az idegen szó, az idegen szellem, s a bukaresti kétkézi munkásban újra felébred a rég elaltatott köztisztviselő, újra helyet kér az íróasztal mellett. Kap is, de csak másodrangút. A régit, a főhelyet, nem tudni miért, nem kapja vissza. S a családjától megint csak külön kényszerül. Sáros, nyomoruságos falu, ahova került, nincs hol elhelyezni a családot. De gondoskodni most is kell róluk: a feleségről, a még otthon levő két leányról, s segíteni kell az immár 30 éves kereskedősegéd fiút, akinek már szintén családja, gyermeke van, de fizetése csak havi 92 pengő...

S a film pereg tovább. Idegeket őrlő, szakadatlan munka éjszakákba nyúló napokon, hajnalokba torkolló éjszakákban át. S közben koplalás. Mert a pénz, a fizetés kevés ahhoz, hogy önmagát és különféle családját eltartsa. Sem család, sem étel, sem pihenés, sem szórakozás. Csak robot, robot, robot. Az idegek megpattanásáig. Az energia felörlődéséig.

S egy napon nagyobb összegű pénzt bíznak rá, hogy vigye be a városba, elszámolás végett. Micsoda giccs! — hördül fel a néző a filmszínház kellemesen fűtött nézőterén. De ez nem játékfilm, itt az élet filmje pereg közvetlen következetességgel.

Ez csak nem lehet giccs?

Az ellojtot életigénylések, a pattanásig feszült idegek felszabadulnak, — a pénznek valami szörnyű varázsa van arra, akit mindig messzire elkerült s ha közelébe férközött, megszólt, kigunyolt, — s az áldozat megszédül, elveszti uralmát önmaga felett. Bent, a városban a vendéglők, az üzletek kirakatai még most is, a háboru ellenére is, olyan finom falatokot, italokat kínálnak, amelyeket ő hosszú idő óta csak délibábként kerget, és jönnek — igen, ez kérelhetetlenül hozzátartozik ahhoz az ut-hoz, mely a lejőn lefelé visz — jönnek nők is, fáradt, sorstépázott férfiak gyöngységének hidegen számító vámszedői s peregnék a hetek teljes öntudatlanságban. Azután jön egy nap, a kába, émelegős ébredés napja, amikor már semmi sincs. Sem pénz, sem becsület, sem mult, sem jövő.

Csak egy van, amire, vagy inkább akire mindig lehet számítani, még most is, a régő elesettség pillanatában. Valahol, a távoli szülőfaluban egy nagyon-nagyon öreg asszony, az édesanya, akihez így, ilyen hálott háttal, ilyen megtérfázottan is hazamehet még az öreg fiu, hogy kisírja magát, hogy segítséget kérjen. S az édesanya segít az öreg gyermekon, aki ő előtte most is az a bölcsőben ringó, gyámoltalan kisfiu, aki valamikor, talán több, mint fél évszázaddal ezelőtt az ő gyámolítására szorult. — segít úgy, hogy utolsó fillérig előteremti és visszafizeti a szerteszört

pénzt. Nincs már kára senkinek. Az édesanya szíve talán még nyert is, mert, ha csak egy pillanatra is, ha tékozló fiu módjára is, visszatért hozzá a régi gyermek, aki tétova bukdácsolásában, szinte öntudatlanul, az ő keze után nyult — mint régen — hogy végképp el ne essék.

S most mi lesz?

A film pereg tovább s a néző visszafojtott lélegzettel lesi, várja a végkifejletet. Titokban hepiendet remél, bár tudja, hogy az élet az ilyen sorstragédiákat nem szokta hepiendet befejezni: s ha néha, nagyritkán mégis megteszi, maga a néző csóválja hitetlenül a fejét, úgy mint az egyszerű falusi, aki az állatkertben, a valószínűtlenül hosszúnakú zsiráf láttára magát beugratottnak érezvén, sértődötten dörmögi: „hiába is mondják nekem, ilyen állat nincs!”

Ime, ennyire relatív minden az életben is, a művészetben is.

S a film most már gyorsan, végzetserüen közeledik a befejezéshez. Még néhány perc — a tárgyaló terem öreg falórájának tompa ketyegése is mintha riadt szivdobogás len-

Igazi alkalom!

Törött és használt gramofonlemezek

kg.-ként 3. penőért
visszavásárolja a

NAGYKOVÁCSY ÜZLETHÁZ

gramofonosztalya,

Budapest, XI.

Horthy Miklós-ut 39 sz.

ne — s elhangzik az ítélet. 8 hónap börtön... 3 évi hivatalvesztés...

Főként ettől félt. Mert a nyolc hónap még csak eltelik valahogy. Hiszen a fogházban meleg van, enni is adnak, még dolgozni is lehet, íróasztal mellett... Sőt pihenhet is annyi robot után.

De mi lesz azután? Három évig nem vállalhat hivatalt. Menjen újra kétkézi munkásnak? De lehet-e az még ma is? Huszonkét évvel öregebben s egy irtózatossá megrázkódtatást okozó botlással terhelten?

Hepiend nincs. A fogházor megéri a vállat és ő elindul, vissza, a cellájába.

S azután?

Az elsodort ember sodródik tovább

M. FODOR VIOLA

Nem lehet felmondani a katonai szolgálatot teljesítő házmesternek

Felesége kifogástalanul ellátta a teendőket távolléte idején

A Magyar Tudósító jelenti: Egy budapesti háztulajdonos felmondott házmesterének, egyben a szolgálati lakás kiürítése iránt a járásbíróaságon pert indított. A járásbíróaság a keresetnek helyt adott és a házfelügyelőt a lakás kiürítésére kötelezte. Felebbezés folytán az ügy a törvényszék dr. Gémesy István tanácsa elé került, mely a járásbíróaság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a háztulajdonos május 8-án augusztus 1-ére mondta fel a házfelügyelői állást és kötelezte a házmestert a lakás elhagyására. A házfelügyelő igazolta, hogy katonai szolgálatából április 24-én szerelt le. Bemutatta a ház lakóinak május 9-én kelt nyilatkozatát, amely szerint a házfelügyelői teendőket ő és a felesége rendszeresen ellátják, viselkedésükkel meg voltak elégedve és a múltban tett esetleges kifogásaikat visszavonják. A házfelügyelő katonai szolgálata alatt a teendőket felesége látta el. A törvényszék kimondotta, hogy a 6740—1941. M. E. számú rendelet 3-ik §-a értelmében tartaléki, vagy póttartaléki szolgálati kötelezettség alapján tényleges katonai szolgálatot teljesítő házfelügyelőt felmondással nem lehet elbocsátani, ha a vele közös háztartásban élő családtag a házfelügyelői tenni-

valókat kifogástalanul ellátja. Ezt pedig a törvényszék jelentésében igazolta látta. A házfelügyelő katonai szolgálata az 1990—1942. M. E. számú rendelet értelmében azt a napot követő egy hónap elteltével szűnt meg, amikor le szerelésének időpontjától egy hónap elmulott. A házmester április 24-én szerelt le, tehát a szolgálata május 24-én szűnt meg és így a május 8-án eszközölt felmondás az 1990—1942. M. E. számú rendelet szerint akadályozottnak tekintendő személlyel szemben érvénytelen.

Turmezei Sándor evangélikus esperes megérkezett Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. Turmezei Sándor evangélikus esperes, a nagyvárad evangélikus egyház új lelkesze ma délelőtt Nagyváradra érkezett. Az állomáson Soós István polgármester és Bartsch Sándor, az egyház közseg világi elnöke fogadta.

Gumihulladék gyűjtési hét november 23-ától

Sár-, hócipő, műszaki és egyéb házi hulladékot kutassunk fel és átvételre készítsük elő. — Leventék értejennek.

Biharmegye alispánjától
16682/1942. szám.

**KIVONATOS VERSENYTÁR-
GYALÁSI HIRDETMÉNY.**

Biharmegye alispánja a vármegye központi és járási főszolgabírói hivatalai részére az 1943. évben szükséges papír és irodaszer, valamint nyomtatvány szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás részletei, az ajánlati és szállítási feltételek a vármegyei irodaigazgatónál, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál, az Ipartestületek Országos Központjánál, a budapesti Mérnöki Kamaránál, a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamaránál, a nagyváradi Ipartestületnél, Nagyvárad város mérnöki hivatalánál, valamint a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvak Országos Nemzeti Szövetségének nagyváradi csoportjánál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt.

A mintákat csak a vármegyei irodaigazgatónál lehet megtekinteni. Két százalék bántópenz letétele kötelező.

Az ajánlat csak a hatóság által készített és díjmentesen beszerezhető ajánlati és költségvetési űrlapokon nyújtható be 16682/1942. számra hivatkozással 1942. évi december hó 9-én délelőtt 10 óráig az alispáni iktatóhivatalban. Az ajánlatok 10 óra 30 perckor lesznek felbontva.

Nagyvárad, 1942. november 17.

Dr. Vitéz Nadányi s. k. alispán.

**Hergár Viktor
Nagyvárad új mű-
szaki tanácsosa**

Saját tud. A belügyminiszter Hergár Viktor volt szegedi főmérnök-helyettesét, aki legutóbb a minisztérium vizügyi osztályán teljesített szolgálatot, műszaki tanácsosnak nevezték ki Nagyváradra. Hergár Viktor hétfőn tesz esküt és veszi át a városi mérnöki hivatal vezetését.

**December 23-án
a színházban szerepel
a Hivatásszervezet mű-
kedvelő gárdája**

Nagyvárad. A Hivatásszervezet műkedvelő gárdája december 23-án este a Szigligeti színházban szegénysorsu tagjai gyermekeinek karácsonyi segélye javára jótékonycélu színelőadást rendez, melyre a város társadalmát ezuton is meghívja. A lelkes és jómúltú műkedvelő gárda máris erősen készülődik, hogy az előadás felülmulva a többi sikeres rendezvények sorát és örömet szerezzen azoknak a szegénysorsu gyermekeknek, akiknek javára rendezik meg ezt az előadást. A szeretet ünnepén mosolyt akar fakasztani minden szegény gyermek ajkán a Hivatásszervezet lelkes és ambíciózus műkedvelő gárdája.

**Csak 39 segéd vizsgázott
sikerrel a mestervizsgán**

Készületlenül állanak vizsgára az iparossegédek

(Nagyvárad.) A mestervizsgára jelentkező iparossegédek november havában meglepő készületlenséggel állottak vizsgára. Mint a legutóbbi eredményekből kitűnik 71 vizsgázó közül 32 nem tudott felelni a feltett kérdésekre sem az írásbeli dolgozata nem volt kielégítő, amiért a vizsgabizottság ismétlésre utasította őket.

Az eredményesen vizsgázott új mesterek névsora a következő:

Asztalos: Darabon Ferenc. **Bádogosok:** Bálint Tibor, Lévy Lajos. **Cipészek:** Dudás Gábor, Juhász József, Soós Ferenc, Török Mihály. **Autók:** István. **Csizmadiák:** Kiss Dániel. **Férfiszabók:** Benyó István. **Fodrászok:** Bős

János, Balogh Viktor, Kele Albert, Szatmári József. **Gépkocsijavitók:** Bokor Tibor, Szilágyi András. **Motor-szerelők:** Nagy Lajos. **Hentesek:** Szász János, Nagy Jenő. **Kádár:** Bab István. **Kerékgyártó:** Abrudán Tivadar. **Kovácsok:** Albert Lajos, Hasas István, Hevesi Sándor, Jákob Sámuel. **Lakatosok:** Tanay Béla, Nagy Pál, György Imre. **Mészárosok:** Cseke József. **Mézeskalácsosok:** Keszler József. **Nőiszabók:** Gyurik Gizella, Hottva Ilona. **Sütők:** Schneider Mihály. **Óráskok:** Balogh Sándor. **Délceg József.** **Szobafestők:** Révész Béla. **Villanyszerelők:** Dürögő János, Kártya István. **Cukrászok:** Stevlik Sándor.

MEGNYILT Kiss János nyapjuszövetekben dusan felszerelt **áruraktára**
Szent László-tér 5. szám. (Pável u. sarok)

**SZÍNHÁZ
CSÓKHÁBORU**

— Vitéz Vaday Albert és tehér István operettje a Szigligeti Színházban. —

Minden van ebben az operettben, ami szemnek-fülnek kellemes és ami kacagó ingerek kiváltására alkalmas. A darab cselekményének komoly főnala nincs émyelgős szirupba mártva, a vidám jelenetek párbeszédei pedig, ha itt-ott régi, bevált tréfákat használnak is fel, sokkal ötletesebbek, kedvesebbek, mint amilyenekkel a mostanában színrekerülő nyári operettek vadásszák a hatást. A figurákat eredetiségre való törekvés nélkül, de ügyes kézzel válogatta össze a szerző a műfaj ismert típusai közül; a jelenetkezésben van még némi logika is, úgyhogy inkább zenés bohózatnak, mint daljátéknak tetszik a darab. A dalok és táncok betétszerűen, néha a revü szinességével és mozgalmasságával változtatják a prózai részeket s elég módot nyújtanak táncos komikusnak, szubrettnek, bonvivánnak és primadonnának az érvényesülésre. Van itt magyar tánc, spanyol tánc, modern ugra-bugra, páros és tömegjelenet, görklfelvonulás, magyaros-cigányos mulatság, még pohártörés is, de minden erőszakoltság nélkül, sőt, ami a mai operetteknel szokatlan, a legtöbbször indokolatlan. A zene is tetszetős. Egy megjegyezhetetlen nevű vidéki asztaltársaság kifigurázásával kis társadalmi szatíra is éleződik ki a darabban, ami különösen jótékonyan hat. Amellett sok benne a jól aláfestett hangulat, a mulatságos helyzetkép. Az első felvonás vonatfolyosói színváltozása a második felvo-

nás vidéki szállodai előcsarnoka és a harmadik felvonás lámpionos kerti jelenetei a díszlettervezőnek és a rendezőnek érdekes megoldásokra adnak alkalmat s mindjárt meg is jegyezhetjük, hogy Daniss Győző ezuttal is kitűnő rendezőnek bizonyult s Utó

**Színházi iroda közleményei:
Műsorváltozás a színházban**

A hétfőre hirdetett *klasszikus operett-est* az Operaházi műsorváltozás miatt elmarad. — A kedd estére hirdetett *Bohémélet* c. opera előadása Pataky Kálmán operaházi elfoglaltsága miatt december hó 9-én lesz megtartva. Vagyis a november hó 24-re váltott jegyek december 9-én lesznek érvényesek.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel *Aranysárga félével* c. nagyszerű operett-újdontság *filléres helyábrakkal* kerül színre.

Szombaton este A-bérletben és vasárnap este a legkacagatóbb operett-újdontság, a *Csókháboru* van a színház műsorán. Gyönyörű kiállítás. Rengeteg humor és vidámság. Hangulatos zene. Pompás táncok. 3 óras kacagás.

Vasárnap délután negyed 4 órakor a bombasikert aratott *Párisi express* című operett-újdontság kerül színre a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában. *Olesó helyábrak*.

Hétfőn este az eredetileg hirdetett *Sárga csikó* című népszínmű kerül színre az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság rendezésében.

Bolond Ásvayné, az idény legnagyobb színpadi sikere kedden és szerdán este kerül színre Hotty Évával a címszerepben. *Olesó helyábrakkal*. Je-

Elegáns női télikabátokat, ruhákat és kosztümöket készít

TÓTH

Beöthy Odön u. 7. alatti

Legújabb szabás. Szép munka

Endre főként a kisvárosi utca-háttérrel művészi munkát végzett.

Az előadás könnyedén gördülő, jó összejátékú. Márffy Vera most már othonosan mozog a színpadon s szeretetreméltóan alakítja a színésznőnek nézett vidéki kislányt. Csak az igazi mivoltát leplező megjátszásokat nem szabad eltuloznia. Gőndör Klári csupa frissesség, humor és báj. Törekednie kell arra, hogy táncába új és új változatokat vegyítsen. Az 5 táncos lábaitól és képességeitől merészebb figurákat is elvárhatunk. De Barsy Béla kitűnően jellemzi a hitvesi terror alatt nyögő szerencsétlen ferjet, de a rokonszenves Telek Ica bátran forgathatja még erőlyesebben a családi békességet kormányzó papucsot. *Márai* több lendülettel és a beszéd nagyobb biztonságával fokozhatná a hatást, amit jó megjelenésével elér. Sikerült alakítást nyújtott *Mikes Béla* — a gondolom — OTUTETA rövidítésű egyesület elnökének szerepében s kisebb szerepekben is kiemelkedők voltak a szemlélatomást fejlődő *Halasi Gyula* és a nagyobb feladatok megoldására is bizonyára alkalmas *Margittay Alajos*.

A zenekart *Matolcsy Zoltán*, a képzett fiatal muzsikuss vezényelte biztos kézzel, meglepő készséggel.

(J. B.)

gyek 40 fillértől 260 fillérig már vált hatók a színházi pénztárnál.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután: *Aranysárga félével*.
Szombaton este: *Csókháboru*, A-bérlet.
Vasárnap délután: *Párisi express*.
Vasárnap este: *Csókháboru*.
Hétfőn este: *Sárga csikó* (Népm előadás).
Kedden este: *Bolond Ásvayné*.
Szerdán este: *Bolond Ásvayné*.

**A Szigligeti színház
soron következő eseményei:**

December 1-én: *Nemes Rózsa*, zenés vígjáték-újdontság premierje, Kémény Gizi felléptével.
December 5-én: *Disz előadás*, Kormányzó Urunk névnapja alkalmából. Színrekerül: *Denevér*, Takács Paula, a kolozsvári Nemzeti színház opera énekesnőjének felléptével.
December 9-én: *Bohémélet*, Pataky Kálmánnal.
December 10, 11, 12-én: *Koncert*, vígjáték-újdontság Táray Ferenc felléptével és rendezésében.

Kávébázakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-ot.

Részletre is márkás **RÁDIÓT** bizalommal vegyen
Vacsi és Dobribán rádió szaküzletében
Kossuth-utca 5. Telefon: 27-33

SPORT

Vasárnap d. u. NMK-Törekvés—Gyulai bajnoki az Erzsébet-ligeti pályán

Vasárnap délután 2 órakor érdekes sportesemény játszódik le az Erzsébet ligeti sportpályán. Az NMK-ba beolvadt, 30 évi sportmultra visszatekinthető Törekvés ez alkalommal jelenik meg hivatalosan először új színeiben, mint NMK-Törekvés s az első bemutatkozó mérkőzését a Gyulai TK-val fogja megvívni.

A Nemzeti Munkaközpont elnöksége ezúton is felhívja összes sportkedvelő munkás bajtársait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg

a mérkőzés színhelyén, ezzel is tanúsítva a magyar munkásság sport-szeretetének. De kéri a társadalom minden rétegét, hogy vegyék szeretetükbe az új színekben megjelent nagymultu csapatot és támogatásukkal tegyék lehetővé az NMK-Törekvés további sikeres működését.

A csapat az alábbiak szerint áll fel: Nyisztor — Pintye, Brindás — Nagy S., Czell, Nagy L. — Góznér, Román, Hanga, Papp S., Turkus. Olcsó hely-árak.

Gumihulladék gyűjtőhét

A háboru kezdete óta mindennemű gumibehozatal lehetetlen. A gumihulladékokból értékes, használható anyag állítható elő. Minden háztartásban, pincében, padláson van gumihulladék! (Eldobott cipősarok, hó- és sárcipők, labdák, egészségügyi gumihulladék, stb.) Mindenkinek honvédelmi és közellátási kötelessége, hogy

a fellelhető legkisebb mennyiségű gumihulladékot is felkutassa és összegyűjtse. A gyűjtők november 23. és 28. között minden háztartást felkeresnek és az összegyűjtött hulladékot hatósági árban átveszik. — Gyűjtőközpont: Szilágyi Dezső-utca 6. Telefon: 13-07.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, NOVEMBER 22. Budapest I.

- 7.30 Fohász, Szózat, Reggeli zene
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Beszél a front. A m. kir. honvéd haditudósító század helyszíni közvetítése.
- 10.00 Referomátusz isentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Murakózy Gyula lelkipásztor.
- 11.00 Egházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet Körtvélyessy Lauenhold Ferenc hittanár mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 „Te is...” Vitéz Báry László előadása.
- 13.10 A rádiózenekar műsorából.
- 13.15 Időjelzés, hírek, víziadásjelentés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadása.
- 15.45 Bezzkört-zenekar.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 Matolcsi Margit és Solti Karoly énekel, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.
- 18.00 Tamási Aron elbeszélése.
- 18.20 Beszélék Dohnányi Pierrette fátyla mű táncjátékából. Hangközvetítés.
- 18.40 Abonyi Géza csevegése.
- 18.50 Hírek.
- 19.05 Egy finn kívánsághangverseny.
- 19.30 Sporteredmények.
- 19.40 Zathureczky Ede hegedűl.
- 20.10 Könnyű zene — könnyű percek.
- 21.40 Hírek.
- 22.00 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és dr. Legegyei József. Majd: Sport- és löversenyeredmények.
- 22.35 Táncczene.
- 23.00 Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

Budapest II.

- 11.15 Lovázi Ferenc cigányzenekara
- 12.15 Kamarazene.
- 15.00 A Rádiózenekar műsorából
- 16.00 Ünnepegy a finn-ugor néprökön-égy nap alkalmából. A Pázmány Péter Tudományegyetem aulájában rendezett november 21-i dísz-

gyűlés közvetítése hangfelvétellel 17.30 Kelényi B. Ottó előadása.

18.00 Az Operaház előadásának ismertetése.

18.05 Az Operaház előadásának közvetítése. Bohémélet.

HÉTFŐ, NOVEMBER 23. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebreztető Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zenekari művek.
- 11.15 Chopin-művek.
- 11.40 Mokosay Julia dr felolvasása
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 14.00 Pertis Jenő cigányzenekara
- 15.20 Rendzenkar.
- 16.00 Közvetítés egy katonalemezgyár-ból.
- 17.00 A közellátásügyi minisztérium előadásorozata.
- 17.15 Táncczene.
- 17.30 Melchegyi Sándor dr előadása.
- 17.50 Az Operaház zenekara.
- 19.05 Kocsosdy Gyula dr. miniszteri osztálytanácsos iparügyi előadása Szalonótos.
- 19.45 Gróf Dessewffy Gyula előadása.
- 20.05 Magyar Revü Táncczenekar.
- 20.45 Vadvízek tombolnak egy újonnan feltárt erdélyi barlangban. Közvetítés.
- 21.15 Faragó Ibolya zongorázik.
- 22.10 Farkas Béla cigányzenekara muzsikál és Szántó Gyula énekel.
- 22.50 Mells Béla zenekar.

Budapest II.

- 18.40 Magyar nóták.
- 19.05 Német nyelvoktata.
- 19.30 Mai magyar szerzők.
- 20.20 Hoffmann Ernő dr előadása

KEDD, NOVEMBER 24. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebreztető Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Rave! Zongoraverseny házköz-vel
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 A Mária Terézi 1. honvédgyalog-

- ezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.50 Gyermekdelután.
- 17.00 Dr Wlaseics Gyula báró előadása
- 17.15 Honvédeink nótát kérnek.
- 18.00 Zilahy Lajos előadása.
- 18.20 Noiret Irén énekel.
- 18.35 Pécs apró magyarjai köszöntik a harctéren küzdő apákat.
- 19.05 Simonyi öbester. Közvetítés a debreceni Csokonai Színházból.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.00 Olasz táncczene.

Budapest II.

- 18.40 Részlet a La Fontaine Irodalmi Társaság október 11-i Bartók-Kodály műsorából.
- 19.05 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 19.35 Szórakoztató zene.
- 20.10 Kovács Tibor előadása.
- 20.30 A Filharmoniai Társaság nov 13-ik hangversenyének II. része.

SZERDA, NOVEMBER 25. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

- 6.40 Ebreztető Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Imiczky László szalonzenekara
- 11.15 Johann Straus kerengői.
- 11.40 Szemere György elbeszélése.
- 12.10 Országos Postázenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.20 Horváth János cigányzenekara.
- 15.50 Nagy magyar regények.
- 17.00 Honvédműsor.
- 17.50 A Nemzeti Munkaközpont bemutatója.
- 19.05 Gitár-est.
- 20.10 Nem gondolhat az ember minden re. Hangjáték egy felvonásban.
- 20.55 Rádiózenkar.
- 21.25 Jékely Zoltán előadása.
- 23.16 Folyamérok szalonzenekara.
- 22.50 Farkas Márta hegedűl.
- 23.15 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.40 Ulbrich Hermin gordonkázik.
- 19.05 Olasz nyelvoktatás.
- 19.35 Rácz Berci cigányzenekara.
- 20.20 Metternich hitvese. Sárvarji Dező csevegése.
- 20.40 Ifj. Jahn Antal harmonikánegyese

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékezerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363
- Jó hangú rádió, olcsón eladó. Kovacs, Halász-u 14. 373
- Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol. Farjan oras-ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185
- Eladó regénytár. Dr Baditz Miskolc 159
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 356
- Jó állapotban levő gumihocsizmát (38-as cipőre) keresek. Címet a kiadóra kérem
- Eladó keveset használt nagy Singer varrógép, szabó kellékek és 40-es férfi-cipő. Dankó Pista-u. 25. 438
- Kétlovast, csukott hintó (Kölhergyártmány), kijavítandó állapotban és szép, nem modern ebédlőbutor nagyon olcsón eladó. Sánc-utca 5. Telefon 33-87. 437

Ingatlan

- Eladó 2 szobás, előszobás új ház adómentes, vasut közelében. Ára 18 ezer pengő, másik 2 szobás Árpád vezér uton, beköltözhető. nagy telekkel, ára 9 ezer pengő. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 439
- Eladó kétszobás, konyhás magán-ház. Össitelep. Bajnok-u. 13. 373
- 60.000 pengőért eladó Lukács György utcában három darab háromszobás öszkomfortos lakás és egy darab egy-szobás öszkomfortos lakás. Kizárólagos megbízott **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 420
- 2000 pengőért eladó Nagy Lajos király utcai szobakonyhás, veteményes-keres magánháza. Érdeklődni tulajdonos Pribikné, Feszty Árpád 51. vagy **Jelinek** ingatlanirodában. Teleki-u. 2.
- Eladó rövid jó zongora. Lakatos-u. 17. szám. 425
- Hitler Adolf és Lukács György utcánon bérházak eladók, mindegyikben 3 darab öszkomfortos uri lakással, egyenként 60.000 pengőért. **Jelinek** ingatlaniroda. Teleki-u. 2. 428
- Ingatlan akar venni, vagy eladni? Azonnal menjen, írjon vagy telefonáljon erre a címre: Jelics Gyula ingatlanközvetítő iroda. Lukács György-utca 28. Telefon: 12-72. 406
- Eladó Várház-utca 1. és Kapizstrán János-tér 22. szám alatti, egy telken épült, vasuti iparvágánnyal rendelkező raktár és irodahelyiség, a külön lakóházzal együtt. Jelenleg a Hungya kirendeltsége béri. Ajánlatokat az Erdélyrészi Hungya Szövetkezetek központjához, Marosvásárhelyre kérjük küldeni. 410

Havi életjáradék és kisebb összegű készpénzért eladók bérházak Szaniszló, Berkovits, Damjanich utcákban **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 429

Eladó bőséges gazdasági épületekkel Nagyváradon 88 holdas birtok, esettl g felében is. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 430

Allást keres

- FENYKÉPESZTANULÓT**, vagy tanulóleányt azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421
- Öskersztény**, kereskedelmi gyakorlattal, intelligens fiatal leány, vagy férfi, adminisztrációs munkára felvétetik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre kiadóra. 426
- Főzni tudó mindenest**, csakis megbízható, tisztességes személyt, hosszú bizonyítvánnyal felveszek. **Csokoládé-ház**, Szaniszló-u. 2. 434
- Festeni tudó keresztény** uricsaladóból leányt vagy fiút felveszek. Elekesné, Berkovits E.-u. 42. sz. 433
- Intelligens** urileányt vagy asszonyt lakotársnőül keresek. Beöthy Odón-u. 42. szám. 431

Allást keres

Öskersztény tisztviselőnő irodai gyakorlattal, elhelyezkedne, gépirni tud. „Szorgalmas” jellegre. 436

Különféle

- Brandisz** magánnyomozó iroda, nyomon, megfigyel, informál. Nagyvárad. Hodcsy-u. 30. 435
- VÁRRÓGÉP** javítása, alkatrészek **Jakab** műszerésznél, Kossuth-utca 5.
- Kölcsönök** kaphatók betáblázásra. **Eladó** sok ingatlan **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 358
- 50.000 pengő** készpénzzel keresztény társat keresek azonnal megindítando nagykereskedéshez. „Biztos a jobb jövő” jellegre kérek címet a kiadóra. 411

Lakás

Butorozott szoba, konyha és fürdőszoba használatlall kiadó házaspárnak. Bunyitay-liget 2. 432

Oktatás

Szabó Ferenc gyorsíróiskolája **Saf** Ferenc-u. 12. alá költözött. 419

ÁIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója